

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
ELŐTERJESZTÉSEK
FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Beszámoló a Környezetvédelmi Programban foglaltak 2023. évi időarányos végrehajtásáról
Az előterjesztő megnevezése:	Bató Andrea, a PH Városgazdálkodási Osztály vezetője
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2024. március 13.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Beszámoló
Feladatot jelent:	-
Véleményező bizottság:	Városgazdálkodási Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2023. február 28.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	dr. Mága Anita
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	Nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/853/2024.
Előkészítésben résztvevők:	Bató Andrea VGO osztályvezető Kardos Orsolya Környezetvédelmi ügyintéző

Beszámoló

a Környezetvédelmi Programban foglaltak időarányos végrehajtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. évi munkaterve a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 329/2023. (XII. 13.) határozatával került elfogadásra, mely alapján a 2024. március 13. napján esedékes Képviselő-testületi ülés napirendi pontját képezi a Környezetvédelmi Programban foglaltak 2023. évi időarányos végrehajtásáról szóló beszámoló, mely beszámoló határidőben elkészült és mellékletként csatolásra került.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a beszámoló megtárgyalására és az alábbi határozati javaslat – egyszerű többséggel történő – elfogadására.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő testületének .../2024. (III. 13.) határozata

A Környezetvédelmi Programban foglaltak 2023. évi időarányos végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a Környezetvédelmi Programban foglaltak időarányos - 2023. január 1. - 2023. december 31. közötti időszak - végrehajtásáról szóló - jelen határozat mellékletét képező - beszámolót elfogadja.

Erről értesülnek:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
2. PH Városgazdálkodási Osztály – helyben,
3. Városgazdálkodási Bizottság tagjai,
4. A Képviselő-testület valamennyi tagja,
5. Irattár.

Jászberény, 2024. február 28.

Bató Andrea s.k.

osztályvezető

Beszámoló
a Környezetvédelmi Programban foglaltak időarányos - 2023. január 1. és 2023.
december 31. közötti időszak - végrehajtásáról

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: Képviselő-testület) éves munkaterve szerint a Környezetvédelmi Programban foglaltak időarányos - 2023. január 1. és 2023. december 31. közötti időszak - végrehajtásáról szóló beszámolót a Képviselő-testület a 2024. év március havi rendes ülésén tárgyalja.

A Képviselő-testület 147/2022. (IV.27.) számú határozatában fogadta el „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027” című (a továbbiakban: Program) dokumentumot, mely a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 46. § (1) bekezdésének b) pontja alapján kötelező az önkormányzatok számára.

A Képviselő-testület a Jászberény Város Környezetvédelmi Programjának 2023. évre vonatkozó Akciótervét (a továbbiakban: Akcióterv) pedig a 125/2023.(III.29.) számú határozattal fogadta el.

Az Akcióterv a Programban meghatározott hosszú távú célkitűzések eléréséhez szükséges feladatokat tartalmazza éves bontásban. A 2023. évi Akciótervben az alábbi fő célkitűzések szerepeltek:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
- Az erőforrás takarékoság és – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és a körforgásos működésének erősítése

Az alábbi beszámoló a 2023. évi Akciótervben foglaltak végrehajtásáról készült.

Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése

1. A település levegőminőségének javítása

- Kerékpárutak építése, kerékpározás ösztönzése

Jászberény Városi Önkormányzat „Élhető település kialakítása Jászberényben” című TOP_PLUSZ-1.2.1-21-JN1-2022-00031 - azonosítószámú projektje pozitív elbírálásban részesült.

A pályázat keretében megvalósul a Fémnyomó úti kerékpárút és a Hatvani úti kerékpárút közötti szakaszt összekötő kerékpárút kiépítése.

2023. évben a kerékpárút létesítésére vonatkozóan az útépitési és vízjogi engedélyezési eljárás sikeresen lezárult.

A kerékpáros közlekedésről, mint fenntartható közlekedési módról népszerűsítő kiadvány is készült.

Kerékpáros közlekedés című kiadványból részletek

A Polgármesteri Hivatal dolgozói által végzett helyszíni szemlékre történő kijutás céljából a projekt keretében beszerzésre került 2 darab elektromos ráségítésű kerékpár.

- Parlagfű Bejelentő Rendszer korábbi gyakorlatának megfelelő működtetése

A parlagfűves területeket az Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszerén (ÖPBR) keresztül is bejelentheti a lakosság. A bejelentések közvetlenül az ellenőrzésre jogosult hatóságokhoz jutnak.

2023-ban 14 db bejelentés érkezett a Hivatalhoz. Minden esetben megtörtént a gyommentesítés önkéntes teljesítése, ezért közérdekű védekezés elrendelését nem kellett eszközölni.

2. Zajterhelés csökkentése

- Jászberényt elkerülő út III. ütem kivitelezésének befejezése után a belváros teherforgalmának megszüntetésére vagy mérséklésére tett intézkedések.

2023. év végén elkészült - Hajas Gyula Útépítési, fenntartási, üzemeltetési szakmérnök által - egy döntés előkészítő forgalmi tanulmány a tehergépjármű forgalom korlátozására az alábbi javaslatokkal:

1. Nem történik semmilyen forgalmkorlátozás, mert elfogadjuk, hogy az átmenő nehéz motoros forgalom jelentős része az elkerülő utat választotta.
2. A lakott területről a 15 tonnánál nagyobb össztömegű tehergépjárműveket kitiltjuk. Ez esetben minden behajtáshoz külön engedély szükséges. (Ezen intézkedésnek

komoly gazdasági következménye is van).

3. Időszakos korlátozást vezetünk be, napszakra, esetleg hétre-hónapra vonatkozóan.
4. Területi korlátozást alkalmazunk. Ez esetben is felmerül a behajtási engedély „intézménye”, de lényegesen kevesebb alkalommal, mint a második esetben.
5. Forgalomcsillapító elemek alkalmazásával nehezítjük a nehéz gépjárművek mozgását, ezzel is az elkerülő út használatára igyekszünk kényszeríteni a nagytestű és nehéz össztömegű gépjárműveket (sávelhúzás, forgalmi küszöbök, egyirányúsítások, sebességkorlátozás, áthaladási elsőbbségek megváltoztatása, több megállásra kényszerítés stb.). Hátránya, hogy költséges építési beavatkozást igényel.

Az első pont kivételével mindegyik változat nagy tervezést igényel, és mivel országos közutakat érint, az Országos Közutak Kezelőjével történő egyeztetés, megállapodás elengedhetetlen.

A tervező a „Területi forgalomkorlátozást” javasolja

Javasolt területi forgalomszabályozás

- Önkormányzati utak állapotának javítása (kátyúzás, burkolatcsere)

2023-ban a belvárosi részen kívüli városrészek kátyúzási munkáit, valamint új forgalmi jelzőtáblák kihelyezését, keretszerződés alapján, 18.400.000 Ft keretösszegig a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. (továbbiakban: JVV NZrt.) végezte. Összesen 939 db kátyú melegaszfaltos kátyúzása készült el és 11 db forgalomtechnikai tükör került kihelyezésre.

A kátyúzási munkák 2024-ben is folytatódnak.

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-JN1-21-2022-00005 számú, „Belterületi utak fejlesztése Jászberényben” című pályázat keretében az alábbi zajterhelést is csökkentő beruházások valósultak meg 2023-ban:

- önkormányzati utak burkolatainak felújítása új, aszfalt burkolattal: Madách Imre u., Riszner sétány, Rácz Aladár u., Tarnay Alajos u.
- önkormányzati utak burkolatainak felújítása új térkő burkolattal: Táncsics Mihály u., Mészáros Lázár u., Réz u.
- A jegyzői hatáskörbe tartozó zajos tevékenységek kezelése

Zaj és rezgésvédelmi ügyekben a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet 4.§ -a határozza meg, mikor rendelkezik a települési önkormányzat jegyzője hatáskörrel.

Zajkibocsátási határérték alóli felmentésre vonatkozóan 2 esetben történt hatósági eljárás lefolytatása az elmúlt évben.

A Hatósági Irodához az elmúlt évben 2 db panasz érkezett zajterhelés vonatkozásában. A bejelentők tájékoztatása megtörtént az eljárás menetéről, illetve a lehetséges megoldásokról.

- Az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akcióhoz való csatlakozás (Karta megküldése a minisztériumba)

Az Európai Mobilitási Hét és Autómentes Nap rendezvénysorozat keretén belül 2023. szeptember 16-án Jászberényben megrendezésre került az Autómentes Nap és Sportágválasztó rendezvény. Ennek keretében lezárásra került a Szentháromság tér, továbbá a szervízút. A nap a gördülő bejárással kezdődött, amelyet már évek óta megrendez a Jászkerület Nonprofit Kft. Az indulásnál minden résztvevő fényvisszaverő ruházatot kapott, a célba éréskor pedig egy kis ajándékot. A csoportokat egy-egy rendőr kísérte, akik elmondták a legfontosabb közlekedési szabályokat, s felhívták a figyelmet a balesetmentes közlekedés szabályaira. A kerékpáros résztvevők a város négy külső pontjáról indultak (Hatvani út vége, Gyöngyösi út vége, Jásztelki út vége, valamint a Hatvani út- Electrolux elkerülő út találkozási pontja), s értek el a rendezvény fő helyszínére, a Szentháromság térre.

Itt a bemutatkozni vágyó sportszervezetek mutatták be sportágukat, továbbá toborozhattak maguknak új tagokat. A délután folyamán a BSD versenysorozat jászberényi állomása került

megvalósításra. Ezen program egy erőemelő, kamionhúzó bajnokság volt, mely nagy sikert aratott.

konceptiót alkalmazni, mely során az Autómentes Nap egy a sportágakat bemutató sportágválasztó rendezvénnyel kerül összevonásra. Egy ilyen rendezvény azért is szükséges és fontos, mert felhívja nem csak a gyermek, de a felnőtt korosztály figyelmét is arra, hogy érdemes mozogni. Nagyon jó, hogy olyan partnereket sikerült bevonni, akik hasonló nézeteket vallanak, és tevékenyen részt vesznek abban, hogy a város egészségesebben éljen, s a mozgásra vágyók megtalálják saját elképzeléseiket. Ezen partnerek nagy része nemcsak ezen az egy napon teszi ezt, hanem az év többi napján is.

A Mobilitási Héthez kapcsolódó programok között voltak ismeretterjesztő előadások is. Előadók voltak: Orosz Tibor a Jászberényi Rendőrkapitányság munkatársa, valamint Dr. Pető Katalin.

„Kezedben a jövő” címmel pedig interaktív kiállítás volt megtekinthető az Ifjúsági Házban szeptember 17-21. között. A környezetvédelmi kiállításon a látogatók tanácsokat kaptak, hogyan spórolhatnak a vízzel. Voltak olyan elemek, amelyek a növények fontosságával, illetve a levegő összetételével kapcsolatban adtak fontos információkat. A látogatók megismerkedhettek a napenergia felhasználási módjával, egyes kiállítási elemek pedig az esővíz kialakulását szemléltették. A kiállításon a játékos, interaktív feladatok segítségével könnyen megérthetővé váltak a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok.

A Jászkerület Nonprofit Kft. által szervezett rendezvényeken egész évben repoharakat használtak és ügyeltek a szelektív hulladékgyűjtésre is.

3. Egészséges ivóvíz biztosítása

A város ivóvíz hálózatának tisztítását a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. (továbbiakban: TRV Zrt.) végzi, amely során az egyes műtárgyak és a hálózat javítása a város számára mindig prioritást élvezett és élvez.

A városi ivóvíz-hálózat tisztítása

A TRV Zrt. a vezeték hálózatot minden évben két alkalommal mosatja át tavasszal (március végén és április elején) és ősszel (szeptember végén és október elején). Ilyenkor a víztároló medencék és a víztornyok fertőtlenítő mosatására is sor kerül. Erre azért van szükség, mert a csőhálózat falán az idő folyamán lerakódások képződnek, melyeket emelt szintű fertőtlenítéssel és mosatással távolítanak el.

A tavaszi mosatást 2023. április 02-től április 06-ig az őszi mosatást pedig 2023. október 01-től október 05-ig végezték el. Ilyen esetben a mosatás éjjel-nappal folyamatosan történik.

- Új kút fúrása az ellátás biztonsága érdekében

Jászberény vízellátása tekintetében az a legfontosabb, hogy olyan ivóvízkészlettel rendelkezzen a város, ami még a legmelegebb nyári időszakban is biztonsággal elégíti ki a város lakosságát, a közintézményeket, illetve a városban működő vállalkozásokat.

Vízműutak vízhozamai (Q)

Kút száma	vízhozamok (liter / perc)	
	előző évek	jelenlegi állapot
I / 1 (Margit-sziget)	380	175
II/ 1/a	70	90

3/a	900	530
4	180	90
5/a	820	450
8/a	400	n.ü. homokol
9/a	180	n.ü. keveset száll.
10/a	nem ü.	110
11	180	240
13	400	400
14	400	100
15	120	240
16	nem ü.	nem ü.
18	120	190
20	300	60
21(19/a)	330	350
II/22(új)	400	390
III / 1	800	800
2	680	620
3	680	50
összesen:	~ 440 m³/h	~ 290 m³/h

A táblázatból is látható, hogy a kutak természetes „elhasználódás” miatt, kevesebb vízhozammal bírnak, mint néhány évvel ezelőtt. A vízhozamcsökkenéssel természetesen az üzemi vízszintek is süllyedtek. Ezért a kutakban lévő búvárszivattyúkat fokozatosan - az előírásoknak megfelelően - az üzemi szintek alá építették be. Tovább viszont már nem lehet süllyeszteni, mert félő, hogy egy-egy kút behomokolódása következik be.

Az „Üzemelő sérülékeny ivóvízbázis biztonságba helyezése” c. kétkötetes tanulmányban, - amit a vízműkutak védelmében a GEOHIDROTERV Kft. egy négyéves program keretében készített el -, az áll többek között, hogy a sekélyebb rétegű kutakat fokozatosan ki kell vonni a termelésből és pótlásukra, a mélyebb rétegekre kell kutakat telepíteni. Ezt jóváhagyta a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség is. Mindezeket figyelembe véve tehát kb. 300 m mélységű kút fúrása jöhet számításba.

2024-ben elengedhetetlen a vízbázis növelésére, az új kút fúrása.

Műtárgyak:

A vízműtelepen található tisztavíz tárolók és a kapcsolódó közművek, a kezelő épület, felújításra szorul. A Margit-szigeten lévő víztoronyról 2022-ben tartószerkezeti szakértői vélemény készült, melynek alapján a víztorony teljes felújítása szükséges.

- Ivóvízvezeték hálózat elavult szakaszainak (elsősorban AC vezetékek) cseréje

A TOP_PLUSZ-1.2.3-21-JN1-21-2022-00005 számú, „Belterületi utak fejlesztése Jászberényben” című pályázat keretében az 2023. évben a vezetéki rekonstrukciók TRV Zrt. szakfelügyeletével valósultak meg az alábbi helyszíneken:

- Mészáros Lázár utcában
- Réz utcában

- Riszner sétányon (a Mártírok útjáig)
- Tarnai Alajos utcában
- Madách Imre utcában
- Rácz Aladár utcában

A Pajtás utcában is megvalósult vezeték rekonstrukció, ahol a kivitelezést saját állománnyal a TRV Zrt dolgozói végezték el.

Az alábbi utcák vezetékeinek *cseréje lenne időszerű* a TRV Zrt. javaslata szerint:

- Rákóczi út (Szőlő utca-Rákóczi út kereszteződéstől Rákóczi út-Hatvani út kereszteződésig)
- Bercsényi utca (legalább a Táncsics Mihály utcától a Fehértói utcáig);
- Szent István körút elmaradt része (Móra Ferenc utca és a Csokonai utca közötti szakasz);
- Jókai utca elmaradt része (Sportpálya utca és Bem József utca közötti szakasz) toronytöltő kerülő vezeték;
- Báthory utca
- Széchenyi utca
- Rózsa utca
- Csángó utca
- Gém utca
- Szent Imre herceg utca
- Bérkocsis utca

2023. évben elvégzett egyéb feladatok:

- folyamatirányító rendszer felújítása, vezérléssel
- hálózati szivattyú cseréje
- átemelő szivattyú beszerzése, cseréje
- öblítő szivattyúk beszerzése, cseréje

- Lakosság tudatosságnövelése vízhasználati szokásokkal kapcsolatban

A TRV Zrt. az utóbbi években különösen nagy hangsúlyt fektetett a lakosok szemléletformálására. A Jászságban is több rendezvényen vettek részt a cég kollégái, hogy víztakarékossággal, helyes csatornahasználattal kapcsolatosan személyesen szólítsák meg a felhasználókat. Ezek az események totókkal, rövid kérdés-felelet játékokkal, kirakóval, társasjátékkal és más mozgásos feladványokkal készültek gyermekek, felnőttek.

Kifejezetten a fiataloknak szólt a vállalat interaktív tanórája. Pedagógus-fenntarthatósági szakember kollégák számos iskolába és óvodába látogattak el. 2024-től már pedagógusoknak is tartanak szemléletformáló előadásokat.

2023. márciusában, a Víz Világnapja környékén önálló munkára biztatták az oktatási-nevelési intézményeket. Lapbookokat készítettek a diákokkal, búzát csíráztattak, valamint több oktató videót gyártottak le, majd küldtek el az iskoláknak a vízzel kapcsolatosan, hogy azokat a pedagógusok a későbbiekben szabadon felhasználhassák.

A TRV Zrt. 2022-ben rajz- meseíró és rapversenyt hirdetett a víz témakörében, melyen csaknem ezer gyermek vett részt. A díjátadást 2023-ban tartották, több tíz jászsági fiatal kapott értékes ajándékot.

Az elmúlt két évben többször vettek részt a cég munkatársai táborokban is, ahol játékos módon mutatták be a víz útját, a vízhiány következményeit, és a helyes csatornahasználatot.

A vállalat „Zöld üzenet” elnevezésű szemléletformáló-prevenációs kampánya harmadik éve folyamatos: havonta küldenek a partner önkormányzatoknak (köztük a jászberényinek) különböző releváns tartalmat, melyet a település közösségi oldalán, honlapján lehet megosztani.

TRV Zrt. által küldött és Önkormányzatunk által is közzétett Zöld üzenetek

Mindezekén túl igyekszik a TRV Zrt. a lehető legtöbbször megjelenni a sajtóban vagy más médiában szemléletformáló tartalmakkal – egyebek között a TRIÓ Rádióban is.

4. Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás

- 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előírányzott, tervezési időszakra eső beruházások/ felújítások végrehajtása

A TRV Zrt. a Pelyhespart út Szent István krt. kereszteződésben 2023. szeptemberben elvégezte a Zagyvartparti stny. átemelő nyomóvezeték fogadóaknájának rekonstrukciós munkáit.

2023. decemberben Jászberény szennyvíztelepen leszállításra és telepítésre került egy RTC nevű szennyvíztelep optimalizációs és megfigyelő rendszer. Ezzel a fejlesztéssel tisztítás és energia hatékonyság növelés az elsődleges cél. Így a légfűvók -melyeket elsődlegesen

szabályoz- karbantartási ciklusa is növekszik, ezáltal további költség takarítható meg és a környezeti terhelés is csökken.

2023-ban 12 darab szivattyú felújítására és 24 darab szivattyú javítására került sor. A TRV Zrt. törekszik arra, hogy az átemelők megfelelően üzemeljenek azáltal, hogy a szivattyú meghibásodások után mihamarabb a szivattyú javítása-felújítása megtörténjen, valamint, hogy az átemelőkben a melegüzemi tartalék szivattyúk is üzembiztosak legyenek. Ennek a feltétele a gyors és szakszerű szakszervízben történő szivattyú javítás.

- A szennyvízhálózatra való rákötések számának növelése

2023. évben a szennyvízhálózatra 70 db ingatlan kötött rá.

5. Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése

- A régi játszóterek műszaki állapotának a felülvizsgálata, a felülvizsgálat eredményeinek a birtokában azok átalakítása, felújítása

A 24 darab városi játszótér üzemeltetést – ahol 177 darab játszóeszköz található - a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető NZrt (továbbiakban: JVV NZrt.) végzi. A játszóterekre vonatkozó ellenőrzési kötelezettségeinek az üzemeltető eleget tesz, melynek során a játszótéri eszközöket

- napi szinten ellenőrzi és dokumentálja azok állapotát,
- javítja a balesetveszélyessé vált játszóeszközöket,
- háromévente (előírás szerint) külső szakkéggel elvégezteti és dokumentálja a játszótéri eszközök biztonsági vizsgálatát. Ez a vizsgálat 2023. évben megtörtént.

2023-ban a JVV NZrt. az alábbi 6 közterületi játszótér felújítási és fejlesztési munkáit végezte el **14.605.000 Ft** értékben az önkormányzat megbízásból:

Szent István körúti játszótér:

- 1 db **új** hatszögletű mászóka telepítése (biztonsági távolságok ellenőrzése)
- 1 db **új** többszemélyes sergő telepítése (biztonsági távolságok ellenőrzése)

Szent László utca 8-16. mögötti játszótér

- 1 db **új** rúgós elefánt telepítése
- 1 db **új** fészekhinta (állvánnyal) telepítése
- 1 db **új** kétszemélyes libikóka telepítése
- 1 db **új** kéttornyos csúszdás vár telepítése
- 1 db **új** ivókút kialakítása

Gorjanc Ignác utcai játszótér

- 1 db **új** négyszemélyes libikóka telepítése
- meglévő fából készült hintaágy korhadt elemeinek kicserélése

Szövetkezet utca 8. mögötti játszótér

- 1 db **új** homokozókeret (ülőkékkel) telepítése
- 2 db meglévő használt kapu felújítása (betonba helyezve)
- fából készült korhadt kerti szegély elemek kicserélése beton kerti szegély elemekre
- bekerített focipálya megrongálódott védőhálójának kicserélése

Fáy András utcai játszótér

- 1 db **új** homokozókeret (ülőkékkel) telepítése
- térkövezett járdaépítés {meglévő „bazalt kocka” elemekből készített térkövezett járófelületek elbontása, ezt követően pedig **új**, beton elemekből alkotott szegéllyel kiképzett térkő burkolat kiépítése.}

Komáromi József utcai játszótér

- 1 db **új** csúszda telepítése

Kárpát utca

- kétülékes lengőhinta telepítése

Kondiparkok:

- Margit-sziget (Víztorony mellett)
- Margit – sziget (A szigetre vezető híd közelében)
- Batthyány utca
- Szent István krt. játszótér mellett

Valamennyi eszköz műszaki felülvizsgálata megtörtént 2023-ben.

Margit-szigeti fitnessz park

Fotó: Gémesi Balázs

- Játsszóterek bekerítése és vagyonvédelmi rendszer kialakítása, ivóutak és illemhelyek telepítése

2023. évben bekerítésre került játsszóterek:

- Batthyány utcában 2 db játsszóter
- Szent Imre herceg úti játsszóter

2023. évben ivókút létesült a Szent László utca 8-16. mögötti játsszóteren, a Szárazmalom utcai játsszóteren. Korábban már volt vízvételi lehetőség 9 db játsszóteren. Hiányzik még az ivóvíz vételi lehetőség 13 db játsszóteren.

Illemhely Toi-Toi WC formájában a Margit-szigeti és a Kárpát utcai játsszóteren van, ezen a területen további fejlesztésekre van szükség.

- Balesetveszélyessé vált fák felmérése, gallyazása, kivágása, pótlása, veszélyes fák tervszerű gallyazása

A közterületen található fákkal kapcsolatos gallyazási munkákra lakossági, illetve képviselői kérelmek, bejelentések folyamatosan érkeztek az év során. Az esetek háttérében épületek, magáningatlanok közelében található fák; villanyoszlopok és lámpatestek közelségében a közvilágítás zavartalan üzemeltetését akadályozó ágak; továbbá előregedett, túlnövekedett, egymás életterét, valamint a környezetükben élő emberek életminőségét hátrányosan befolyásoló fás szárú növények álltak.

A közterületi fák egészségügyi állapotának felmérése a JVV NZrt. által történt az alábbiak szerint:

I. ütem: márciusban felmérés a Zagyvaparti sétányon: Nádor úti hídtól a Szövetkezet úti hídig terjedő szakaszon, ennek eredményeként elkészült a sürgős beavatkozást igénylő kivágandó (27 db) és gallyazandó (29 db) fák listája, ami nyárig meg is valósult.

II. ütem: augusztusi felmérés a Zagyvaparti sétányon: a Szövetkezet úti hídtól egészen a Szent Imre herceg úti hídig terjedő szakaszon, az átfogó tanulmány által javasolt fakivágásra szorul 58 egyed és 35 db fa gallyazással még menthető.

Ugyancsak felmerült a Lehel utcában 23 db fa kivágásának szükségessége, mivel azok közül már 2 db az utca végén található lakóingatlanra dőlt és a 20kV-os vezetékét is veszélyeztet.

A közterületi fák egészségügyi állapotfelmérése a területi bejárásokkal függ össze és hozzátartozik a JVV NZrt. mindennapi tevékenységéhez, észrevételeiket orvosolják megvalósult és szakmailag ellenőrzött gallyazásokkal, ez összesen ~100 helyszínen történt a tavalyi évben (kiemelten a városközpontban és játszótéren: a Szövetkezet u. 8., Mária utca, Komáromi úti játszótér, Szent István körúti játszótér, Kárpát utcai játszótér, Fáy András, Álmos utca, mint a legtöbbször felsorolt beavatkozások helyszínei),

Fakivágás:

- összesen: 73 db

- Utcabútorok karbantartása

A közterületen kihelyezett padok, egyéb közterületi bútorok, eszközök fenntartása, tisztítása, karbantartása, 19 db telepített kutyaürülékgyűjtő edények fenntartása heti rendszerességgel történik meg a JVV NZrt. által. (összesen: padok 67 alkalommal lemosva, kukák 22 alkalommal lemosva)

A belvárosi járdák kézi mentesítése a galamb ürüléktől heti rendszerességgel zajlik, sajnos a galambok túlzott elszaporodása miatt egyre több feladatot ad a járófelületek minőségi tisztántartásának megőrzése érdekében (járdaszakaszok 62 alkalommal).

- Zöldfelületi felújításra javasolt területek: Testvérvárosok Parkja, Margit – sziget, Honvéd-Jász-Kaszinó és környezete

A Városi-Zagyva mentén, a Tulipános gyaloghíd környezetétől a Szövetkezet úti hídig terjedő szakaszon, a folyópart fejlesztésének céljából növényeket telepítettünk.

Telepített növények:

- közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>)	5 db
- szeldelt levelű mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>)	4 db
- májusfa (<i>Prunus padus</i>)	9 db
- tatár juhar (<i>Acer tataricum</i>)	5 db
- tulipánfa (<i>Liriodendron tulipifera</i>)	1 db
- selyemakác (<i>Albizia julibrissin</i>)	5 db
- közönséges júdásfa (<i>Cercis siliquastrum</i>)	7 db
- kányabangita (<i>Viburnum opulus 'Roseum'</i>)	9 db
- oszlopos tiszafa (<i>Taxus baccata 'Fastigiata robusta'</i>)	8 db
- tiszafa (<i>Taxus baccata</i>)	12 db
Összesen:	65 db

Fotó: Gémesi Balázs

Fotó: Gémesi Balázs

Fotó: Gémesi Balázs

Növénytelepítés történt továbbá a Táncsics Mihály utcában növénydézsákba (7 db gömbkőris), illetve a Nádor utcai felújított járda mentén (8 db gömbkőris).

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

1. Biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

- Őshonos növényfajok telepítése

A Városi-Zagyva mentén, a Tulipános gyaloghíd környezetétől a Szövetkezet úti hídig terjedő szakaszon, a folyópart fejlesztésének céljából, valamint a Táncsics Mihály utcában és a Nádor utcában.

- Zöldfelületek ellenőrzése, idegenhonos és özönfajok gyérítése

5 alkalommal történt a többnyire inváziós fajok – fehér akác, zöld juhar, elvélve mirigyes bálványfa, és a nem inváziós faj – turkesztáni szil- gyérítése a Zagyva sétányon.

2-3 alkalommal az alábbi utcákban is történt gyérítés:

Vadász utca, Komáromi utcai játszótér, Kárpát utcai játszótér, Álmos utcai játszótér, Apponyi tér 1.- 3. mögötti területen és Mária utcai játszótér, Szentkúti tér, Ferencesek tere, Kapitánykert, Riszner sétány, 48-asok tere, Varga utca – Szövetkezet 8. játszótér, Margit-sziget, Pethes I., Csók utcai híd környéke és Dózsa Gy. úti kútnál.

2. Vizeink védelme és fenntartható használata

- Csapadékvíz elvezető rendszer állapotának felmérése, kritikus pontok meghatározása
 - Attila utcán és környékén nagy esőzések alkalmával a rendszer nem bírja elvezetni a vizet, mivel az aknába négy helyről folyik a víz és egy 80-as átmérőjű cső vezeti a Zagyvába, amit egy kb. 100-150 méteres szakaszon cserélni kellene legalább min. 120-as méretűre.
 - Belső MOL kútnál nehezen megy le a víz, valószínű, hogy a körforgalom melletti villanyoszlop cseréje során sérült az elvezető cső.
 - Kinizsi utcán magánterületen megy keresztül az csapadékvíz elvezető cső, amit ki kellene vinni közterületre.
 - Gyökér u.-Gólya u. magánterületen megy keresztül a csapadékvíz elvezetés, az elvezető csatorna tisztítása, mosatása így nehezen megoldható.
 - Sportpálya úton a Fortacco Zrt.-től és a műfüves sportpályáról származó csapadékvíz a Jókai út felé megy, ami alacsonyabban van ezáltal nagyobb esőzések alkalmával a rendszer nem bírja elvezetni a vizet, kiönt. A csatorna kiváltásról gondoskodni szükséges.
 - Több helyen problémát okoz a rendszerbe történő gyökérbenövés (pl.: Szent Imre herceg úti hídnál)
- Csapadékvíz elvezető rendszerre vonatkozó tisztítási, karbantartási és felújítási terv készítése

Az év során havonta felülvizsgálásra került egy-egy csapadékvíz öblözet, melyeknél elvégeztettük a szükséges beavatkozásokat a csapadékvíz biztonságos elvezetése érdekében:

- a Pesti utca 52. számtól a Széchényi tér sarkáig az árok karbantartása és új rákötés a zárt gerincvezetékre,
 - a Négyszállás utca jobb oldali árok karbantartása,
 - a Balaton utca 40-től a Deák Ferenc utcáig az árok karbantartása, mosatása,
 - a Gyöngyösi úton 2 db és a Jásztelki úton 1 db buszöböl csapadékvíz elvezetése,
 - Benczúr utca 2. szám alatti ingatlan előtti gyökér benövés miatti csővezeték szakasz csere,
 - Szent Imre herceg u. 4. előtt 2 db új víznyelő rács és 1 db tisztítóakna beépítése,
 - Álmos utca – Cserepes utca kereszteződésében vízelvezető árok profilozás
- Váltó utcai csapadékvíz elvezetés elégtelen kapacitásának fejlesztése

Az „**Élhető település kialakítása Jászberényben**” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-JN1-2022-00031 azonosítószámú projekt keretében Jászberény, Váltó út környékének védelmét szolgáló csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése valósul meg.

A projekt által érintett utcák:

Jászberény, Váltó út, Fácán utca, Fecske utca, Fülemüle utca, Rigó utca, és Ipartelep út

Az építendő csapadékvíz csatorna kizárólagosan a lakó funkciójú ingatlanok csapadékvíz-elvezetési problémájára jelentenek megoldást, de azokon az ingatlanokon, ahol lehetőség van, a víz helyben tartására buzdítjuk a lakosságot.

- Suba – öböl projekt - a csapadékcatorna rendszer fejlesztése

A projekt keretében Jászberényben a Suba tó és környéke csapadékvíz elvezető hálózatának fejlesztése valósult meg.

A zárt csapadékvíz elvezető csatornarendszer fő ága az Árok utca – Álmos utca – Zrínyi utca – Suba utca – Balaton utca nyomvonalon került kialakításra.

A csővezeték rendszer mellékágainak kiépítése az Álmos utcában, a Tompa Mihály utcában, a Medve utcában, a Diófa utcában, a Sátor utcában is megtörtént.

A Suba utca és az Álmos utca között a meglévő zárt csapadékvíz elvezető rendszer jelentős része magánterületen haladt keresztül, melynek üzemeltetése és karbantartása nem volt megoldható. Ezek a csatornaszakaszok kiiktatásra kerültek, az új csatornák közterületre ki lettek helyezve. Ezzel megoldódott az üzemeltetés és karbantartás.

A megvalósult csapadékvíz-elvezető hálózat elkészítésének szükségességét igazolja, hogy korábban – nagy esőzés után – az érintett terület egyes részein napokig állt az esővíz, de az elkészült új csapadékvíz elvezető hálózaton keresztül néhány perc alatt elvezetésre kerül a lezúduló csapadékvíz.

Elkészült csapadékvíz elvezetők
Fotó: Gémesi Balázs

Csapadékvízgyűjtő csatorna elhelyezése
Fotó: Gémesi Balázs

A projekt megvalósítása során követelményként merült fel a szemléletformálási tevékenység megvalósítása. Kiemelt fontosságú annak tudatosítása, hogy a csapadékvíz természetes erőforrás, ami korlátozott mennyiségben áll rendelkezésünkre ezért annak védelme, takarékos hatékony felhasználása, illetve hasznosítása elengedhetetlen.

A szemléletformálás fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás és ehhez gyakorlati megoldások bemutatása, valamint a létrehozott infrastruktúra fenntartására való figyelemfelhívás. A szemléletformálás tevékenység megvalósítása során nyomtatott kiadvány készült és a projekttel érintett területen lakók részére kiosztásra került.

A szemléletformáló kiadvány elvi ajánlásai között a csapadékvíztárolás egyik módjaként ismerteti az esővízgyűjtő tartályok használatának fontosságát és az összegyűjtött csapadékvíz felhasználásának lehetőségeit

Kiadványból részletek

A szemléletformálás megvalósítása során, az érintett területen élő lakosok közül 20 fő, önként igényelhetett 300 literes műanyag esővízgyűjtő tartályt, amely használata során a csapadékvíz összegyűjtés és hasznosítás gyakorlati alkalmazását meg tudja valósítani.

*Esővízgyűjtő átadás
Fotó: Gémesi Balázs*

- Városi-Zagyva gravitációs vízátfúvó fejlesztésének megvalósítása

Megtörtént a városi csapadékvíz hálózat és a Városi Zagyva üzemeltetési és kezelési szabályzatának aktualizálása és a vízjogi engedélyek érvényességi ideje 2028. június 30-ig meghosszabbításra kerültek.

A JVV NZrt. új vízmérce pontokat telepített a Városi Zagyva belterületi szakaszán.

Előkészítés alatt van a városi csapadékvíz hálózat egységes tervben történő kidolgozása és az öblözetek átvilágítása.

- A belvízelvezető művek feliszapolódásának megakadályozása, gyomnövényektől való megtisztítása

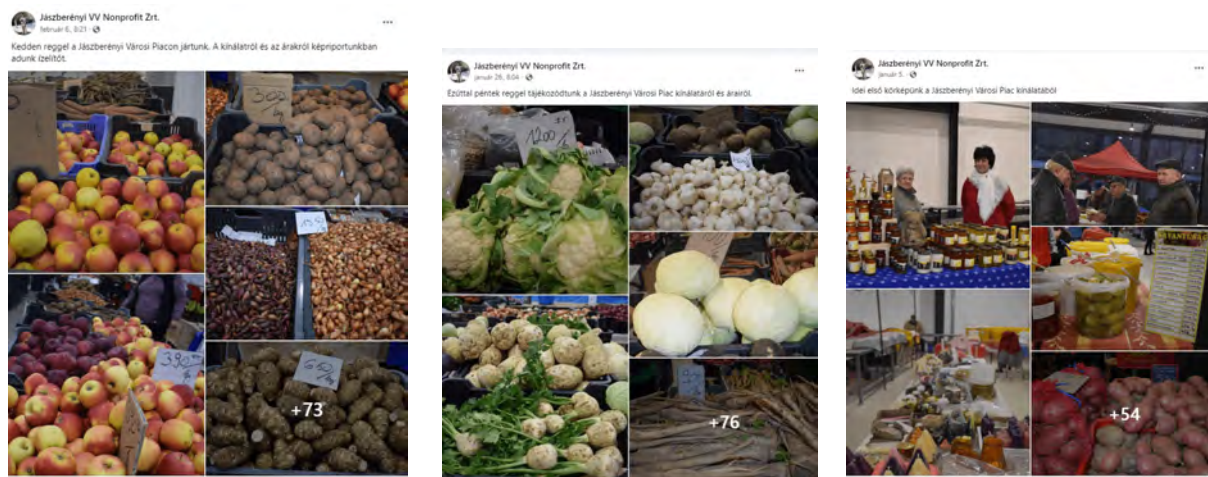
Az üzemeltetési és karbantartási feladatokat a JVV N Zrt. folyamatosan végzi. Szükség szerint megtörténik a vízfelszíni növényvágás és a folyómeder átöblítése.

Az erőforrás takarékoság és – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és a körforgásos működésének erősítése

1. A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése

- A helyi termelői piac népszerűsítése

A JVV NZrt. a közösségi média felületén – facebook, valamint a helyi rádióban - folyamatosan tájékoztatja a lakosságot a helyi termelői piac működéséről és a piacon árusított termékek kínálatáról.

2. Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása, a megújulóenergia hasznosítás növelése

- Önkormányzati intézmények épületeinek energetikai felújítása

A TOP_PLUSZ-3.3.1-21.JN1-2022-00019 számú, „Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése Jászberényben” című pályázat keretében az alábbi energiahatékonyságot javító intézkedések valósultak meg 2023-ban:

- Gézengúz Óvoda épületének teljes tetőcseréje és egy 5 kW-os napelemes rendszer telepítése

*Gézengúz Óvoda felújított tető szerkezete és a telepített napelemes rendszer
Fotó: Gémesi Balázs*

- Szivárvány Óvoda gázkazános fűtési rendszer hőszivattyús korszerűsítése (5 db levegő-víz hőszivattyú beépítésével); az óvoda Ny-i szárnyában az elavult elektromos hálózat felújítása

*Levegő-víz hőszivattyú a Szivárvány Óvodában
Fotó: Gémesi Balázs*

- Központi Óvoda sérült nyílászáróinak cseréje

Az „Intézmények energetikai korszerűsítése napelemmel” című, TOP PLUSZ-2.1.1-21-JN1-2022-00040 azonosítószámú projekt keretében 5 megvalósítási helyszínen energetikai fejlesztésre került sor.

Az alábbi intézmények villamosenergia-felhasználásának csökkentése érdekében napelemes rendszerek épültek ki:

- Jászberényi Polgármesteri Hivatal I. Székház (5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.)
- Jászberényi Polgármesteri Hivatal -Adóigazgatási Iroda (5100 Jászberény, Rákóczi út 42-44.)
- Központi Óvoda (5100 Jászberény, Bajcsy-Zsilinszky E. utca 1.)
- Orvosi rendelő (5100 Jászberény, Thököly út 13.)
- Szent Ferenc Szociális Intézmény (5100 Jászberény, Hatvani út 35.).

A tevékenységek hozzájárulnak az intézmények primerenergia-fogyasztásának, valamint az intézmények ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez.

A műszaki átadások a projektet érintő minden intézményben időben lezárultak és a napelem rendszerek azóta mind az öt helyszínen üzemszerűen és hatékonyan működnek.

Jászberényi Polgármesteri Hivatal I. Székházra telepített napelem

Fotó: Gémesi Balázs

A Polgármesteri Hivatalban a napelemes rendszerhez egy akkumulátoros villamosenergia-tároló egység is telepítésére került.

*Központi Óvoda
Fotó: Gémesi Balázs*

*Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény
Fotó: Gémesi Balázs*

- Közvilágításban új napelemes kandeláberek számának növelése

Jászberény Városi Önkormányzat a közvilágítási hálózat villamos fogyasztásának csökkentése és a közvilágítás minőségének javítása érdekében a település közvilágítási rendszerének rekonstrukciójáról döntött, amit a legkorszerűbb LED technológia alkalmazásával kíván megvalósítani.

Meglévő állapot:

Leszerelendő lámpatestek összesített hatásos teljesítménye: 113,93 kW

Korszerűsítés után:

Felszerelendő új világítótestek összesített hatásos teljesítménye: 67,24 kW

Az összes beépített hatásos teljesítmény csökkenésének mértéke: 41%-ra tervezett.

3. Hulladékgazdálkodás

- Hulladék keletkezésnek megelőzéséhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása

A korszerű hulladékgazdálkodásban a megelőzés a legelső lépés, hiszen „az a hulladék a legjobb, ami nem is keletkezik”. A JVV NZrt. fontosnak tartja a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatosan a folyamatos tájékoztatást és szemléletformálást, ezért ennek érdekében folyamatosan felhívja a figyelmet – nyomtatott sajtóban, rádiós magazinműsorokban – a megelőzés, a szelektív hulladékgyűjtés és a házikomposztálás fontosságára.

Ezen felül Társaság a folyamatosan tájékoztatja a lakosságot a hulladékgazdálkodással kapcsolatos változásokról, lomtalanítási akciókról, hulladékudvarban leadható hulladékok mennyiségéről és típusáról, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, az illegálisan elhelyezett hulladék problémáiról és következményeiről, illetve a házi komposztálás fontosságáról.

2023. július 1-jét követően az eddigi megszokott önkormányzati és állami hulladékgazdálkodási közfeladatok helyett az előbbi megszűnésével egy centralizált hulladékgazdálkodási rendszer jött létre, melyben az állam hulladékgazdálkodási közfadata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységre és a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységre terjed ki. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam kizárólagosan a MOHU MOL Zrt. részére engedte át egy koncessziós szerződéssel 2023. július 1-től 35 évre.

A lakossági szemléletformálás a MOHU MOL Zrt. tájékoztatásain keresztül országos szinten is megvalósul, az alábbi felületeken:

- MOHU MOL Zrt. hivatalos honlapja
- MOHU MOL Zrt. facebook profil
- országos sajtó (TV, rádió stb.)

- Hulladékgyűjtő szigetek karbantartása

A városban 31 db hulladékgyűjtő sziget található a lakosság szelektív hulladékgyűjtésének biztosítása érdekében. A szigetet a lakosság használja, azok ürítését a JVV Zrt. hetente végzi, a környezetüket takarítja.

Sokszor jelent azonban problémát a szigetek mellett lerakott hulladék, mellyel kapcsolatban igyekszünk a lakosság figyelmét felhívni, kritikus esetekben kamerával megfigyelni.

- Illegálisan lerakott hulladék keletkezésének megelőzése, az illegális hulladéklerakók felszámolása

Az illegális hulladéklerakók felszámolást a JVV NZrt. végzi az Önkormányzattal kötött illegális hulladék gyűjtésére és szállítására vonatkozó vállalkozási szerződés alapján.

A 2023-as évben az Önkormányzat megrendelése alapján közel 15 tonna illegálisan elhelyezett hulladékot gyűjtött és szállított el.

2023-ban tizenegyedik alkalommal rendezték meg a „TeSzedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért” elnevezésű országos hulladékgyűjtési akciót (április 22-28. között), amelyhez az Önkormányzat ismét csatlakozott. Az akció célja egyrészt közvetlen környezetünk megtisztítása, másrészt az önkéntesség népszerűsítése és egyben szemlélet- és közösségformáló erő is. Az Önkormányzat 2 helyszínen szervezett nyílt találkozási pontot, illetve további 4 helyszínen zárt csoportok által történt az illegálisan elhelyezett hulladékok összegyűjtése több mint 5 tonna mennyiségben

Pinnedülön összegyűjtött hulladék

- Sütőolaj és zsiradékok valamint textilhulladék elkülönített gyűjtési rendszerének kiépítése és működtetése, tapasztalatai, eredményei

A JVV NZrt. 2016. óta üzemelteti a jászberényi hulladékudvart ahová a lakosság díjmentesen adhatja le a háztartásukban keletkező sütőolajat és zsiradékot.

A hulladékudvarban 2023-ban 723 kg olaj és zsiradék került begyűjtésre.

A Közszolgáltató és a H-Bio Kft. megállapodása keretén belül Jászberény közigazgatási területén 5 gyűjtőpontra helyeztek ki olaj és zsiradék gyűjtőkonténereket 2021-es évben. Sajnos a koncessziós hulladékgazdálkodás átállása következtében ezek a gyűjtőkonténerek a 2023-as évben megszüntetésre kerültek.

- Lakossági szemléletformálás: Közösségi média által (Facebook)

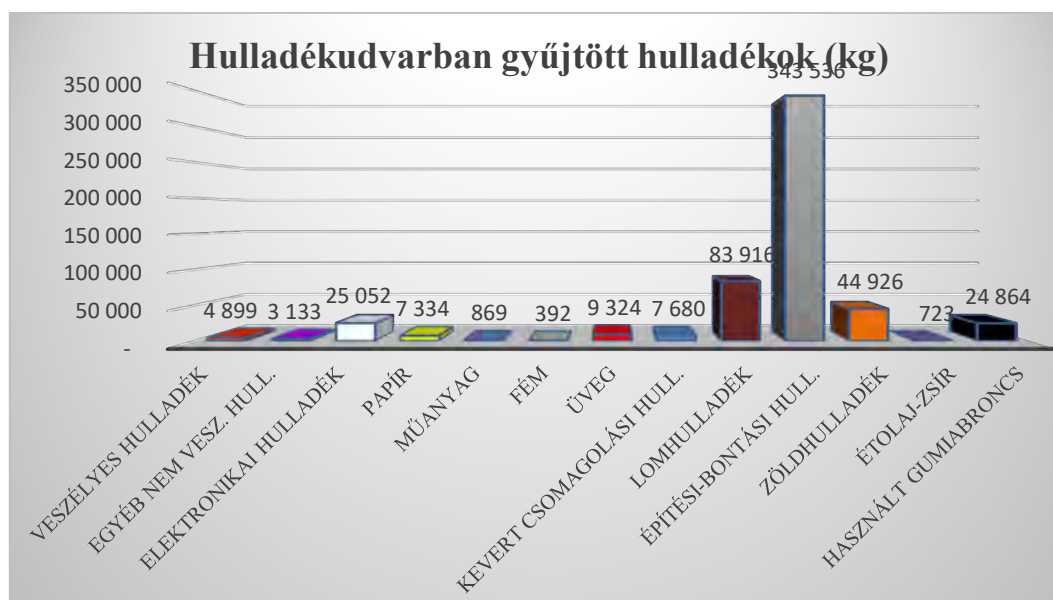
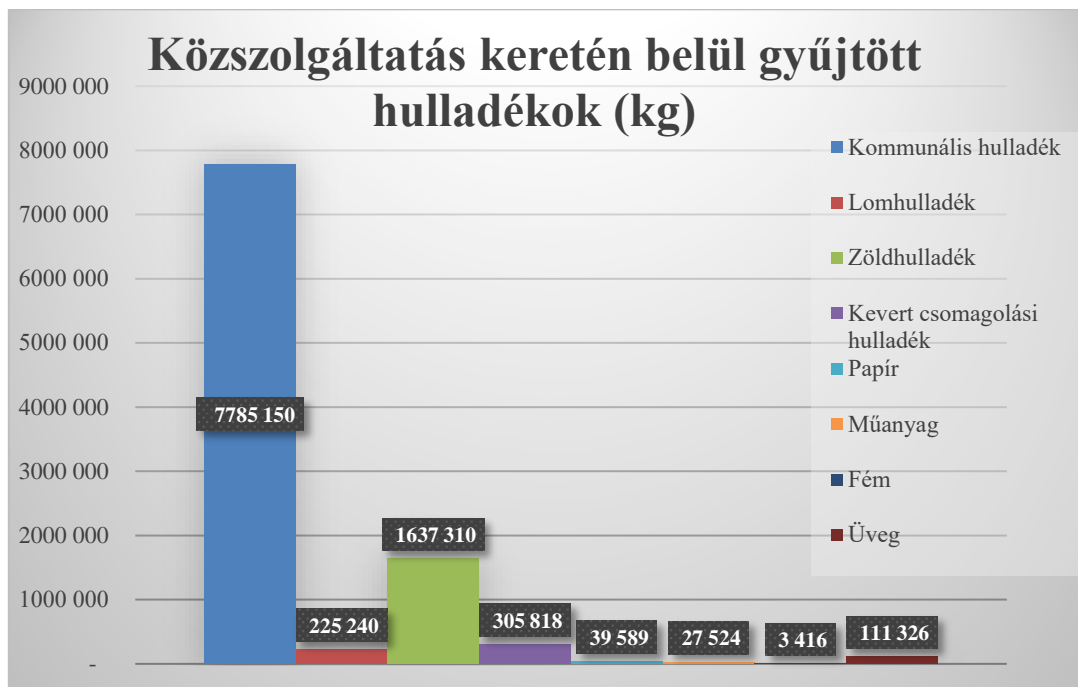
- Lakosság tájékoztatása lomtalanításról, építési-bontási hulladékok kezeléséről, komposztálásról

A jogszabályi előírásokat figyelembe véve és betartva, a JVV NZrt. úgy alakította ki a lomhulladékok begyűjtését, hogy az alkalmas legyen az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben előírt nagyságrendileg 10 kg/fő/év mennyiségű lom hulladék gyűjtésére és szállítására.

A JVV NZrt. a helyi adottságokat szem előtt tartva több lehetőséget kínál a lakosság részére a lomhulladékok leadására, amely megvalósul a közterületen, a szolgáltató által meghirdetett időpontokban, évenként egyszeri alkalommal és az egész évben rendelkezésre álló jászberényi hulladékudvarban.

A begyűjtött hulladékok mennyiségi adatainak ismertetése

A JVV NZrt. a vizsgált időszakban az alábbi típusú és mennyiségű hulladékokat gyűjtötte össze a közszolgáltatás keretén belül Jászberény város közigazgatási területén:

4. Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai

- Meglévő erdőterületek karbantartása

A Jászberényi Önkormányzatnak, mint bejegyzett erdőgazdálkodónak az ún. „Sírkert utcai erdő”, azaz az erdészeti adattár adatai szerint a Jászberény 401A erdőrészlet vonatkozásában 2023. évben is fennáll még az erdőfelújítási kötelezettsége a természetben a Jászberény 1738 helyrajzi számú 3,3409 hektár nagyságú területen.

A nevezett erdőterület felújítása az Önkormányzat döntése alapján kocsányostölgy célállományú és egyéb lombos fafajokkal elegyített erdő létesítésével valósult meg 2015. novemberében.

5. Közlekedés és környezet

- Útburkolat karbantartása

A JVV NZrt az Önkormányzattal kötött városüzemeltetési szerződés és az erre a célra külön megkötött vállalkozási szerződés keretén belül végezte a tavalyi évben ezen tevékenységét.

Az aszfaltburkolatok javítása egy úgynevezett infraset technológián alapuló aszfaltjavító kátyúzó berendezéssel történik, amely a régóta húzódó útproblémák (kátyúk) hatékony kezelésére alkalmas. A technológia lényege, hogy az előre kitisztított, portalanított és bitumenemulzióval előkezelt kátyúkban egy speciális gép infrasugárzással melegíti fel és olvasztja meg az újrahasznosított bitumenőrleményt, majd ezt követően a megolvasztott anyagot lapvibrátorral tömörítik be. A technológia számos előnye közül a legfontosabb, hogy a helyszínen történő olvasztásnak köszönhetően a kátyú pereme egybeolvad a betöltött anyaggal, ezáltal a javított felület tartósabb, hosszabb ideig lesz használható, illetve ennek segítségével aszfaltvágás, munkahézag nélkül és kedvezőtlen időjárási körülmények között is javíthatóak a kátyúk.

Infraset kátyúzó berendezés

Fotó: Gémesi Balázs

*Tömörítés lapvibrátorral
Fotó: Gémesi Balázs*

A tavalyi évben több mint 900 kátyú javítását végezte el a JVV NZrt.

- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése

A JVV NZrt. a városüzemeltetési feladatai keretén belül végzi a települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítését. A vizsgált időszakban 4.757.000 m² volumenű gépi úttisztítást végzett.

A társaság folyamatosan törekszik környezetbarát síkosságmentesítő anyagok nagyobb volumenű használatára. Az időjárás kapcsán az emberiség számára globális felmelegedés érzékelhető. Ez abban nyilvánul meg, hogy az őszi és a tavaszi hónapok összemosódnak, a tél pedig lerövidül, negatív előjelű hőmérséklet intenzitása csökken. Ebből kifolyólag a síkosságmentesítésre fordított órák számának csökkenése tapasztalható. A JVV NZrt. hó- és síkosságmentesítési munkálatokra 24 órás ügyelet rendszert üzemeltet téli üzemeltetési tervben foglaltak szerint. Síkosságmentesítési felületek nagysága 665 708 m², mely úthálózat hosszban kifejezett értéke pedig: 139 790 fm.

- A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása)

A TOP-7.1.1.-16-H-ERFA-2020-00746 azonosítószámú „Okos eszközökön alapuló kulturális és közösségi fejlesztés Jászberényben” című projekt keretén belül intelligens gyalogátkelőhelyek épültek meg az alábbi helyszíneken:

- I. helyszín: Kossuth úton (vasúti átjáró előtt)
Üzemeltetője: Magyar Közút Zrt.
- II. helyszín: 32. számú főúton a posta előtt
Üzemeltetője: Magyar Közút Zrt.
- III. helyszín: Bercsényi út, iskola előtt
Üzemeltetője: Jászberény Városi Önkormányzat

Az intelligens gyalogátkelőhelyek mozgásérzékelő rendszerrel és messziről látható fényekkel figyelmeztetik az autósokat az átkelő gyalogosokra.

Az önerős járdaépítési program keretében 2023. évben 34 helyszínen 624 fm járda került felújításra.

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-JN1-21-2022-00005 számú, „Belterületi utak fejlesztése Jászberényben” című pályázat keretében az alábbi beruházások valósultak meg 2023-ban:

- önkormányzati utak járdaburkolatainak felújítása beton burkolattal: Rácz Aladár u.
- önkormányzati utak járdaburkolatainak felújítása térkő burkolattal: Táncsics Mihály u., Mészáros Lázár u., Réz u., Nádor u., Tarnay Alajos u.

- Parkolók létesítése

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-JN1-21-2022-00005 számú, „Belterületi utak fejlesztése Jászberényben” című pályázat keretében parkolók létesültek (Táncsics M. utca, Riszner sétány).

6. Turizmus és környezet

- Honlap fejlesztése, ahol a helyi öko-turisztikai programok és desztinációk nyomon követhetők

A www.jaszbereny.hu honlap főoldalán jelenleg 3 fő blokk – elektronikus ügyintézés, aktuális, turizmus- található, amelyek közül a turizmus blokkban környezetvédelemhez kapcsolódóan az Állat és Növénykert valamint a „Sasközpont” is megemlítsre kerül.

A honlap fejlesztői által elmondottak szerint a blokkok száma bővíthető környezetvédelmi témájú blokk kialakításával, így teljesen új elemként is megjeleníthető lenne.

A környezetvédelmi blokk struktúrájának és tartalmának kialakítása a következő lépés a megvalósításhoz.

7. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

- Környezeti nevelés folyamatos integrálása a pedagógiai munkába

A beszámoló 1. számú melléklete tartalmazza az oktatási intézmények környezeti neveléssel és oktatással kapcsolatos tevékenységeinek bemutatását.

- Környezetvédelmi és természetvédelmi témájú rendezvények támogatása

„Élhető település kialakítása Jászberényben” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-JN1-2022-00031 - azonosítószámú projekt keretében fő cél az ismeretterjesztés, a gondolkozási mód formálása és érthető tudás közvetítése. A lakosságnak egy előadás keretein belül hívtuk fel a figyelmét a

vizek helyben tartásának fontosságára, valamint a környezettudatos víztakarékosság jótékony hatásaira.

MIÉRT TARSUK HELYBEN A VIZET?

- ▶ Csökkenti az egyenlően eloszlás hatását
- ▶ Hatékony védekezést biztosít a hőség és a szárazság ellen
- ▶ Biztosítja a talajvíz utánpótlását
- ▶ Nem terheli a városi csapadékvízvezető rendszert
- ▶ Jót tesz a pénztárcáknak (évente: 100 m²-es tetőfelületről 50 m³ esővíz hasznosítása 38.000 Ft víz- és csatornadíj megtakarítását tesz lehetővé)
- ▶ Jót tesz a mikroklímának és FÖLD-nek is

MIT TEHETÜNK, HOGY A CSAPADÉKVIZET HELYBEN TARTSUK?

-Esőket kialakítása: sekély mélyedés, amelyet mélyen gyökerező őshonos virágok, cserjék és fűfélék díszítenek. A cél, hogy összegyűjtse és rövid ideig megtartsa a csapadékvizet, lehetővé téve a víz lassú visszaszivárgását a talajba.

-Hordó vagy esővízgűjtőtartály telepítése:

Előadás a csapadékvíz helyben tartásának fontosságáról

Az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap rendezvényein az alábbi programok is megvalósultak az „Élhető település kialakítása Jászberényben” című projekt keretében:

A BikeSafe szolgáltatás keretében a kerékpár-nyilvántartás igénybevételével a kerékpár és a tulajdonos adatai is rögzítésre kerültek. Ha a biciklit ellopják, a regisztrált adatok alapján elektronikusan feljelentést lehet tenni, ami bekerül a rendőrség körözési adatbázisába. Amennyiben a rendőrség a kerékpárt megtalálja, a rendszerbe feltöltött adatok alapján értesíteni tudja a tulajdonost.

A Bike Safe szolgáltatás helyszíne az Autómentes Napon

Bringás reggeli: Az Autómentes Nap Gördülő bejárása alkalmából a résztvevőket frissítőkkal jutalmazták.

Bringás reggeli az Autómentes Napon

Jászberény Városi Önkormányzat, - mint tagtelepülés- munkatársa is részt vett a Klímabarát Települések Szövetségének 2023. május 26-án Bátyán megrendezett közgyűlésén. Az eseményen való részvétel - a közgyűlés kötelező napirendi pontjain túl- lehetőséget adott jó gyakorlatok megismerésére, a közös problémák megoldáskeresésére illetve kapcsolatok kiépítésre.

- Nem kifejezetten környezetvédelmi jellegű helyi rendezvények felhasználása a környezeti szemléletformálásra

A JVV NZrt az üzemeltetője az Állat és Növénykertnek, amelynek működése 2023. évben az előző évekhez viszonyítva gazdálkodási szempontból teljes értékű évnek tekinthető. Nyitvatartásukat, belépődíjaikat és a nagyközönségnek szervezett programjaikat egész évben külső negatív hatások által generált korlátozások nélkül határozhatták meg. A márciusban megemelt belépődíjak és az egyéb turisztikai szektorokban észlelhető, mérsékeltebb látogatói érdeklődés ellenére az Állatkert látogatottsági és szakmai szempontból is igen sikeresen zárta a 2023-as évet.

A következő rendezvényeket szervezték meg 2023. évben:

- **Közlekedik a Család! 05. 28.** - Az ORFK-Országos-Balesetmegelőzési Bizottságának országos rendezvénysorozata, amelyhez az Állatkert már számos alkalommal csatlakozott és programhelyszínt biztosított a rendezvény számára. (117 fő nevező)
- **SPORTNAP 06.02.** - A Szent István Sport Általános Iskola és Gimnázium által szervezett vetélkedőkkel és állatkerti foglalkozásokkal színesített program. (327 fő)
- **Dreamnight at the Zoo, 06. 03.** – Állatkerti Áloméj. A sérült és fogyatékkal élő gyerekek és családjaik állatkerti programja a nemzetközi kezdeményezéshez kapcsolódva 14. alkalommal került megrendezésre. Állatok testközelben, állatsimogatás, kora esti tárlatvezetés, közös etetések. 80 fő
- **Zoo Tábor:** A 7-12 éves gyermekek környezettudatos viselkedésének kialakítását célzó, töretlen sikerű Zoo Táborokat 2023-ban is megszervezték. 2023-ban június 20. és augusztus 19. között összesen 225 fő gyermeket táboroztattak 9 heti turnusban.
- **Állatkertek Éjszakája, 08.25.** – Az országszerte egyidőben, 13 különböző állatkertben és egyéb állatos bemutatóhelyen szervezett eseményen különleges programokkal várták látogatóikat, akik egy rendhagyó estén vehettek részt és betekintést nyerhettek az állatkert lakóinak életébe sötétedés után. Ezen a napon 1.128 fő látogatta az Állatkertet.
- **Az Állatok Világnapja** alkalmából október 4-én került megrendezésre az I. Jászszági Állatvédelmi Verseny. A hagyományteremtő szándékkal életre hívott vetélkedő az állatokkal való méltó bánásmód fontosságát és az ezzel kapcsolatos szemléletmód átadását tűzte zászlójára. A Jászszág általános iskoláiból érkező csapatok a felelős állattartás és az állatismeret témakörében teheték próbára tudásukat. A Jászberényi Állat-és Növénykert büszke arra, hogy helyet adhatott a vetélkedőnek és bíznak abban, hogy a jövőben össze is forr intézményük neve ezzel a nagyszerű kezdeményezéssel.
- **III. Jászszág Dinamikája Futónap, 10.21.** – A verseny főszervezői ebben az évben is olyan módon alakították ki a hosszabb futótávok útvonalát, hogy a versenyzők az Állatkert területén is keresztülhaladtak. A rendezvény támogatójaként a JVV NZrt. kedvezményes áron megvásárolható belépőket ajánlott fel a rajtszámmal rendelkező látogatóknak. 91 kedvezményes belépőt értékesítettek. A rendezvényen 1.252 regisztrált futó indult.
- **Tökös Nap, 10.28.** – Közös foglalkozások és látványtetések a látogatók bevonásával, faragott tök szépségversennyel. 183 fő látogató.

A Samsung Electronics Magyar Zrt. A Víz Világnapja alkalmából összesen 50 fő önkéntessel látott el a vízi életmódhoz alkalmazkodott állatfajok kifutóiban kertészeti és karbantartási feladatokat.

Kispálné Hegedűs Laura a Magyar Pedagógiai Társaság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tagozatának szakmai napján Dr. Bernhardt Renáta az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Jászberényi Campusa Gyermeknevelési-és Gyógypedagógiai Tanszékének egyetemi docense felkérésére a Jászberényi Állat-és Növénykert zoopedagógiai tevékenységéről tartott előadást 2023. december 5-én. Az állatkert országos elismerést kapott, magas színvonalú zoopedagógiai tevékenységére, amelynek egyik elsődleges pillére a környezet megóvásának fontosságára való figyelemfelhívás, mind a látogatók körében, mind pedig a pedagógusképzés területére átadható ismeretanyag elsajátítása terén.

A B.K.L. Kiadó Hazai Úticélok könyvsorozatának 2023-ban megjelent, legújabb, a hazai állatkertekről és vadasparkokról készített kiadványában a Jászberényi Állat-és Növénykert is megjelent. Az Alapítvány a Jászberényi Állat-és Növénykertért által összeállított képes-szöveges ismertetőben a látogatói attrakciók bemutatásán túl szó esik az állatkert szemléletformáló, környezetvédelmi tevékenységeiről is.

- Környezettudatosság erőteljes megjelenítése a helyi médiában

Az „Élhető település kialakítása Jászberényben” című projekt keretében esővíz helyben tartásához kapcsolódóan kiadvány készült, ami mind nyomtatott formában, mind online formában terjesztésre került, hogy minél több lakoshoz eljuthasson, ezáltal tudást közvetítő és szemléletformáló célját minél szélesebb körben elérhesse. A szemléletformálás fontos sarokpontja, hogy az elméleti tudás mellett gyakorlati cselekvés is megvalósuljon, így lakosság körében 20 db esővíztároló került kiosztásra.

Jászberény, 2024. február 28.

**Bató Andrea
osztályvezető**

JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYE

5100 Jászberény, Bajcsy-Zs. u. 10.

OM azonosító: 035646

Telefon: 57/504-260

E-mail: intezmeny@jaszberenyiovik.hu

[Http://www.jaszberenyiovik.hu](http://www.jaszberenyiovik.hu)

**KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE
JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYÉBEN
2023. január és 2023. december között**

1. Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése a Pedagógiai Program alapján

Az intézmény kiemelt helyen kezeli a *környezetvédelem fontosságának megismertetését, mely komplex cselekvés útján*, felfedező jellegű játékos programok által valósult meg a napi gyakorlatban.

Az óvodák tevékenységrendszere és tárgyi környezete lehetővé tette a gyermekek környezettudatos magatartásának alapozását, melyet maximálisan kihasználtak az óvodapedagógusok.

Az intézmény fő célkitűzéseinkben kiemelt:

- a környezeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolás,
- a természet- és környezetvédelem,
- a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményének megismertetés,
- a környezettudatos magatartás kialakítása,
- az *ökológiai szemléletmód alakítása*,
- a vidék élővilágának és épített környezeti értékeinek felfedeztetése, megismertetése és annak megóvására nevelés, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekek nevelkedjenek.

A konkrét feladatmegvalósulások az alábbi táblázatban illetve az 1. sz. mellékletben találhatók, hónapokra bontva, elsősorban az intézmény egészére fókuszálva, a teljesség igénye nélkül.

2. Környezeti nevelés, oktatás az intézményben

2.1 Konkrét feladatmegvalósulások

Január	
Kiemelt feladat a természetes energiaforrások megismertetése a gyerekekkel, ezen belül többek között a napenergia felhasználásának bemutatására került sor.	

Az újrahasznosítás jegyében a gyermekek madáretetőket készítettek, hogy gondoskodjanak az itt telelő madarokról.	
Február	
Zöldenergia felhasználása során a szélmalom működésének ismertetésére került sor IKT eszköz segítségével	
Kedvezőtlen időjárási jelenségek következményei után a gyerekek bekapcsolódtak a környezet rendjének helyreállításába	
Medvés projekt keretében, IKT eszközök alkalmazásával ismerkedtek a gyermekek a népszokásokkal, de közben az Állatkertben személyesen tekintették meg a „medve árnyékát”.	
Szelektív hulladékgyűjtés megismertetése, tudatos gyakorlással. Az óvodában külön gyűjtött hulladékok kihelyezése a városi tárolókba.	
Március	
A Víz Világnapját többféle módon ünnepelték az óvodák pl. kreatív újrahasznosításra került sor dobozok, színes újságok, stb. felhasználásával. E mellett hangsúlyozásra került a víz, mint éltető elem, vizeink védelme, takarékos vízhasználat gyakorlása. Többen a természetben figyelték meg a Zagyva tisztaságát.	
A Sün Sámuel Óvoda gyermekei az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet által meghirdetett országos HAPPY - héthez csatlakozva a vízivás népszerűsítését hangsúlyozta a cukros üdítőitalokkal szemben, de volt: - „Koktélbár” - vizes koktélok egészséges kiegészítőkkal. - „Vízi zsaru” szolgálat – a megfelelő mennyiségű vízivás és a víztakarékosság ellenőrzésére.	

Nemzeti színű papírvirág, pillangó stb. készült Március 15-re, újrahasznosítással. A környezettudatos magatartás formálása mellett hangsúlyos volt a hagyományápolás, a nemzeti ünnepünkről való megemlékezés.	
Április	
A Föld Napja alkalmából a már hagyományos „Egy gyermek-egy virág-palánta” akciók mellett új programok is megvalósultak, pl.. „Ne dobd ki! Alkoss újat!” közös barkácsolási akció - szülő-gyermekek. A Központi Óvoda Bóbita csoportos gyermekei és óvodapedagógusai folytatták a klímavédelmi projektjüket és megrendezték a II. Központi Klímavédelmi Kongresszust, melynek témája Földünk védelme volt. Bemutatásra kerül a „Központi Klímavédelmi Bizottság”, akik „szakértőként” járták körbe életünk fontos területeit. A programok célja a szemléletformálás volt, melyhez az egész projekt számtalan tapasztalási lehetőséget biztosított.	
Május	
Zöld Jeles Napok keretében a Madarak- és Fák Napja - a Margit szigeten került megrendezésre. A program segítője volt az Állatkert és a négyszállási Sasközpont. A gyermekek játékos feladatokat teljesítettek, számot adtak a madarakról, fákról szerzett ismereteikről.	
Megkezdődtek a veteményeskertek gondozásai, a palántázás, udvar szépítés.	
Június	
Környezetvédelmi Világnapon a Fürkész Óvoda várta az óvodák csoportjait. A program keretében környezetünk megóvása volt a fő cél. Ennek érdekében különböző feladatokat kellett teljesíteni a csoportoknak, pl. • vizek és környezetünk tisztántartását, • szelektív hulladékok válogatását, • újrahasznosítást, • játékok készítését, ezen kívül volt • öko játék, • madárbemutató.	
Szeptember	

Az ősz kezdete a természet változásának megfigyelésével, szépségének felfedeztetésével kezdődött. Az őszi termések gyűjtésével, azok felhasználásával az ősz jellemző jegyeinek, színeinek megismerése volt a cél.	
A Mihály napi vásár szervezésére a Központi Óvodában került sor. A nyitott városi rendezvényen több száz vendég vett részt. Ismerkedtek a különböző mesterségekkel, népi játékokkal, újrahasznosítható tárgyakból játékokat készítettek.	
Több óvoda tartott szüreti mulatságot a szülők bevonásával. A gyerekek megismerkedtek a növénytermesztés hasznosságával, a szőlőműveléssel és a szőlőfeldolgozással.	
Október	
Az Állatok Világnapja Porteleken a Hátszínvirág Óvodában került megrendezésre, ahol az állatok természetes élőhelyükön történő megfigyelésével ismeretbővítésre került sor.	
Az egyes csoportok külön is feldolgozták az állatok témakörét, melynek keretében volt pl. galamb röptetés, méhek életével való ismerkedés.	
November	
Az egészségmegőrzés keretein belül különös a környezettudatos életforma kialakításának fontossága is hangsúlyozásra került, így a hulladékként kezelt gyógyszerek elhelyezését és megismerték a gyerekek és elhelyezték a helyi patikában, ahol fontos információkat szereztek a gyógyszerek használatával kapcsolatosan..	
A tél beköszönté előtt került sor a veteményes kertek téli felkészítésére.	

Környezetünk szebbé tételét közösen végezték a gyerekek udvarrendezés keretében.	
December	
Az újrahasznosítás lehetőségének megismertetése a karácsonyi díszek készítése során is felszínre került, fejlesztve környezettudatos szemléletet.	
A madarak etetésével segítik a gyerekek a táplálékhoz jutásukat. A környezetükben elhelyezett etetőkkal megfigyelhetővé tesszük őket. A madarak látványa, élményszerű közelségük a természeti környezet megóvására ösztönzi gyermekeinket.	

2.2 Folyamatos tevékenységek a környezettudatos szemlélet és gondolkodás érdekében

- ✓ A környezetvédelmi nevelés beépül a napi pedagógiai munkába.
- ✓ A hétköznapiak során természetesen jelennek meg a fenntarthatóság elemei, a hulladékok szelektálása naponta folyamatosan valósult meg.
- ✓ A **műanyagpalack gyűjtése** érdekében valamennyi óvodában falra szerelt zsugorító található, melyet a gyerekek napi rendszerességgel használtak, az összenyomott palackokat szelektív gyűjtőbe helyezték a gyerekek és onnan kerül elszállításra.
- ✓ A játéktémákba olyan tevékenységeket építettek be, melyben szerepet kapott az **újrahasznosítás**, a **barkácsolás** során felhasználták a tejfőlős poharakat, kupakokat, dugókat, dobozokat, flakonokat, stb.
- ✓ **Kísérletek** alkalmával tudatosításra került a levegő-, a föld- és az élő vizek szennyezettségének káros hatása a környezetre.
- ✓ Évszakonként figyelemmel kísérték a **gyógynövények** virágzását, begyűjthetőségét a környező réteken, erdőkben: május végén, június elején bodza -, kamilla -, hársfavirágot, november elején csipkebogyót gyűjtöttek a gyermekek, melyből teát készítettek.
- ✓ Az **egészséges ételmiszerfogyasztás** szokásainak alapozása érdekében hetente egy napon az óvodák zöldség-, gyümölcsnapot tartottak.
- ✓ Az **energiatakarékosság** érdekében gyermekfelelősök figyelték a lámpák használatát, illetve télen a nyitott ajtók bezárását. A tudatosítás érdekében megfigyelték a víz-, gáz- és villanyóra számlálóját, hogy milyen gyorsan forog, ha sok vizet folytnak, vagy sok lámpa világít.
- ✓ A **csöpögő csapok** elzárására felelős gyermekek kerülnek kijelölése.
- ✓ A mosdókban a gyermekek is ügyeltek kéz- és fogmosáskor, hogy csak a **szükséges vízmennyiséget használják**.
- ✓ A feleslegessé vált mennyiséget külön edénybe gyűjtik, melyet a csoportszoba növényeinek öntözésére használnak.
- ✓ Az óvodák a csapadékvíz gyűjtésével biztosítják a növények locsolását.

- ✓ A szervezett **mozgástevékenységek** kiegészültek célzott sétákkal sok esetben a **Zagyva** partra, ahol „kincseket” gyűjtöttek (pl. kavicsokat, terméseket, elhullott madártollakat, letörött ágakat, faleveleket, amelyeket ábrázoló tevékenységeken, játékokban felhasználtak), valamint a környezet tisztítását is elvégezték a gyermekek.
- ✓ Rendszeres mikro-csoportos, **kerékpár túrákon** vettek részt a gyermekek a levegő tisztaságának megőrzésére érdekében.

2.3 Környezetbarát feltételek biztosítása az óvodákban

- ✓ Az óvodák csoportszobái és egyéb helységei **energiatakarékos izzókkal** vannak ellátva. Ezek takarékos használatára külön ügyeltünk.
- ✓ A takarékos vízfogyasztásra nevelés érdekében **hideg-meleg kevert csapvíz** áll rendelkezésre a mosdókban, a csapokra **takarékos szűrőfejek** kerültek felszerelésre.
- ✓ **Energiatakarékosak a WC – tartályok**, valamint a folyékony szappanadagolók.
- ✓ A Központi Óvodában **napkollektor** pótolja a meleg vizet.
- ✓ Valamennyi óvoda rendelkezik **komposztáló edénnyel, szelektív hulladékgyűjtőkkel, használati gyűjtőkkel**.
- ✓ A gázkazános **központi fűtések** esetében **szakaszos fűtés** biztosított.
- ✓ A főbejárat **ajtókon automatikus zárók** segítik a meleg levegő épületben tartását.
- ✓ Környezetkímélő, **környezetbarát tisztítószer**ek alkalmazására kerül sor.
- ✓ A **vegyszeres flakonok** kezelése külön történik.

2.4 Megvalósult felújítások a fenntarthatóság jegyében

- ✓ A Gézugáz- és Központi Óvodában **napelem** felszerelés.
- ✓ Gézugáz Óvoda **tetőszerkezetének felújítása**.
- ✓ Szivárvány Óvoda **fűtés korszerűsítése**.

2.5 További feladat

- ✓ A régi épületek (Fürkész-, Hétszínvirág-, Zengő Óvoda) energiatakarékosabbá tétele (fűtés korszerűsítés, nyílászárók cseréje, épületek hőszigetelése).

Jászberény, 2024. 02. 09.

Tisztelettel:

Beszteri Éva
igazgató

Környezetvédelemhez kapcsolódó pályázatok és pályázati eredmények

2023. január és 2023. december között

Határidő	Pályázat címe	Kiíró	Résztvevők	Díj
Központi Óvoda				
2023. március	Kincsünk a víz!	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	Piroska Panka Rózsa Lara	II. helyezett III. helyezett

Piroska Petra munkája bekerült a Csobbancs mesekönyvbe.

Íktatószám: 29/1/2024.

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
Városgazdálkodási Osztály
Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Kardos Orsolya!

Jászberény Város 2023. évi Környezetvédelmi Akciótervében megfogalmazott célok megvalósításához kapcsolódóan az iskolánkban folyó tevékenységről az alábbi tájékoztatást tudjuk adni:

Feladat: „A környezettudatos szemlélet-és gondolkodásmód erősítése a környezeti nevelésben és oktatásban illetve integrálása a pedagógiai munkába”

Iskolánkban a 2023-as naptári évben a következő dolgok történtek:

- Évekkel ezelőtt megteremtettük és azóta is biztosítjuk a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit. Az iskola épületében is több helyen, illetve a kollégiumban is elhelyeztünk szelektív hulladékgyűjtő edényeket.
- Sok-sok éve, így most is külön edényben gyűjtjük az elhasznált elemeket, akkumulátorokat.
- Minden évben, így ebben az évben is összegyűjtöttük és elszállítottuk az iskolában keletkezett elektromos hulladékot.
- A kollégáknak rendszeresen felhívjuk a figyelmét a nyomtató-papírral történő takarékosagra. Több kolléga kiváltotta a papír alapú számonkérést elektronikus úton történő számonkérésre. Tekintettel arra, hogy egyes szakmai vizsgák, illetve az országos kompetencia-mérések is így történnek, ezzel segítjük diákjainkat az ezen megméréstetésekre történő technikai felkészülésre.
- Mind a kollégák, mind a diákok – főként az osztályok heteseinek – figyelmét felhívtuk azon elvárásra, hogy az üresen hagyott tantermekben távozáskor kapcsolják le a világítást, illetve a használaton kívüli számítógépeket is.
- Iskolánkban a DÖK és a kollégák közös tevékenységének köszönhetően a belső udvar évekkel ezelőtt átalakításra, megújításra került. A növényzet gondozása, a pavilonok, kerti bútorok karbantartása folyamatos.
- Decemberben sor került az iskola udvarának több pontján álló sérült, illetve előregedett fák metszésére, kivágására.
- Iskolánkban évek óta futó képzés a Honvéd Kadét Program. Jelenleg 49 gimnáziumi képzésben részesülő tanuló vesz részt benne. Minden év tavaszán, így 2023-ban is egy számukra kiírt pályázat keretében a kadétek kiránduláson, túrán vesznek részt. 2023-ban az útvonal a Jászberény Állatkert - Zagyva folyó ártere -Kerekudvar -Zagyvamenti Természetvédelmi Terület -Öregerdő -Bán-hegy - Zagyva folyó ártere -Jászberény Állatkert volt. Célunk volt, hogy kadétjaink minél több ismeretet szerezzenek szűkebb hazájuk, a Jászság természeti kincseiről, megismerjék az őket körülvevő természet szépségeit, s ezáltal erősödjék hazaszeretetük.

Jászberény, 2024. február 09.

.....
Halász Péter Sándor
igazgató

Jászberényi Nagyboldogasszony Katolikus Óvoda, Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium

Teremtésvédelmi, környezetvédelmi beszámoló 2023. évről

Alapelv:

A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Cél:

- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása
- Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása
- Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása
- Épüljön a hagyományok védelmére.

Területei:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskola és plébániaudvar) gondozása
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem
- Energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés

A teremtésvédelem színterei:

a) Minden tanulót egyformán érintő elemek

- Példamutató iskolai környezet
- Tantermek, folyosók, udvar, élősarok kialakítása
- Anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Iskolai médiumok „zöldrovatai”
- Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés
- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés
- Eltérő tanítási foglalkozások (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek)

b) A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok
- Környezetvédelmi akciók
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres természetjáró túrák

- Madarak és fák napjának megtartása
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése
- Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe
- DÖK

A módszerek:

- A teremtésvédelemre nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.
- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő)
- Projektek (levegőtisztaság mérése)
- Riport (kérdőíves felmérés)
- Terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések)
- Táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése újságkészítés, kutatómunka)
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése)

A résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok, teremtésvédelmi felelős
- Külső résztvevők: zoopedagógusok, környezetvédelmi szakemberek, erdészek, művészek, intézmények, civil szervezetek.

Teremtésvédelmi programok:

Január 2-7.	Sítábor
Március 20-24.	A víz világnapja – Rendhagyó természetismeret óra
Március 20-24.	Teremtésvédelmi projekthét Virágos iskola program II.
Március 27-31.	Határtalanul! Tanulmányi kirándulás Erdélybe 7. évfolyamos tanulók
Április 22.	A Föld napja
Május	Osztálykirándulások
Június 6.	Virágos Iskola program III.
Június 19-	Táborok
Szeptember – október	Őszi osztálytúrák a Mátrába
Október 4. (szerda)	Szent Ferenc ünnepe, állatok világnapja állatfigurák készítése Mozielőadás a kistornateremben (Kicsiknek:

	Vadlovak; nagyoknak: Az élet színei, Bolygónk csodái, Állati természet Netflix) Állatorvos vagy kutyaiskola (vendég előadó) Kutyaeledel gyűjtése
Október 9-10.	Papírgyűjtés
Október 11.	A Szatmári Irgalmas Nővérek sírjának rendbetétele Védett temetőkert rendbetétele (Városvédő és -szépítő Egyesülettel)
Október 27-ig	Napközis csoportközi foglalkozás: Állatok és kicsinyeik (1-2. évf.) Vidám állatos fotóparaván (3-4. évf.)
Szelektív hulladékgyűjtés, használt elem gyűjtés folyamatosan	

Táborok:

Erzsébet napközis tábor

Helyszín: Iskola

Időpont: 2023. június 19-23.

Vezető: Marcis Lászlóné

Vízi napközis tábor

Helyszín: Jászberény, Szántai kert, Zagyva folyó

Időpont: 2023. június 26. – július 1.

Vezető: Józsa Péter Pál

Napközis „vándortábor”

Helyszín: Iskola

Időpont: 2023. július 3-7.

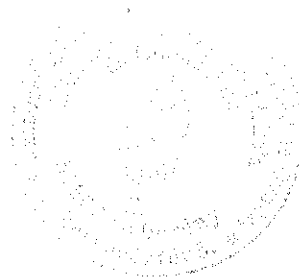
Vezető: Csombor Andrea

Gólyatábor (9. évfolyam)

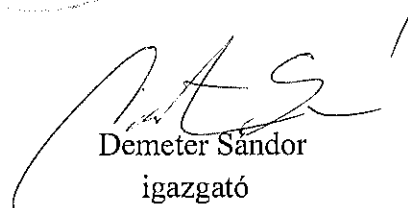
Helyszín: Sarud

Időpont: 2023. augusztus 30-31.

Vezető: Gergely Ferenc

Jászberény, 2024. január 29.

Demeter Sándor
igazgató

Környezetvédelmi Program beszámolója - 2023

Székely Mihály Általános Iskola

A Székely Mihály Általános Iskolában a 2023-as évben a környezettudatos szemléletmód és gondolkodás erősítését szolgáló tevékenységek zajlottak:

A tanév során megvalósított programokkal fontos célunk volt:

- környezettudatosság kialakítása
- környezetvédelem megismertetése
- természet megismerése, megszerettetése
- figyelemfelhívás a természetvédelem fontosságára

A pedagógiai programunkban megfogalmazottak alapján az oktató-nevelő munkánk során a 2023-as évben is folyamatosan kiemelt szerepet kaptak az alábbi tevékenységek:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutattuk és gyakoroltattuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai (környezetismeret, természettudomány, biológia, földrajz, kémia) és a tanórán kívüli foglalkozások (napközi, tanulmányi kirándulások) keretében – foglalkoztak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata volt.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálták:

- a) a helyi tantervben szereplő *Környezetismeret, természettudomány, Biológia, Kémia, Földrajz* tantárgyak tananyagai és az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek
 - táplálékláncok
 - erdők, vízpartok, mezők életközössége
 - erdőgazdálkodás, erdővédelem
 - Nemzeti Parkok, Hajta és Zagyva mente élővilága,
 - környezetünk védelme / savas eső, ózon, szmog/
 - b) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások a következők voltak:
- Április 18-án a Terplán Zénó Kolping Technikum **Föld napja alkalmából rendezett vetélkedőn** 3 csapattal vettünk részt. Tartalmas versenyt virágültetés majd állatkerti bemutató követte.
 - **Fenntarthatósági témahét** programjai ápr. 24-28. között zajlottak, melyhez csatlakozott iskolánk is. Az idei év kiemelt témái voltak: biodiverzitás, fenntartható értékek, energia, tudatos fogyasztás és hulladék

Alsós osztályaink tevékenységei:

- szelektív hulladékgyűjtésről találós kérdések megfejtése
- a hulladék útja - textilhulladék folyamatábrájának elkészítése
- újrahasznosítás - papírból elektromos autó készítése, wc-papír gurigából bábfigurák készítése
- beszélgetés, filmek a Föld vízkészletéről, annak megóvásáról
- Jászsági Népmeseponton a Pacsirta című mese meghallgatása, a kis színes madár elkészítése
- beszélgetés, kisfilmek a madarak sokféleségéről, a biodiverzitásról, az energiaforrásokról
- fenntartható kert tervezése papírból készült lakóházmodellhez
- ismeretek bővítése a légszennyezésről, az erdőirtásokról, a vizek elszennyeződéséről, az energiafogyasztásról
- fűszernövények megismerése
- saját növények ültetése, bemutatása

Felső tagozatos tevékenységeink:

- gyógy- és fűszernövények megismerése
- Hungarikum fogalmának megismerése
- háztartási hulladék és az újrahasznosítás (interaktív feladatokkal, kisfilmekkel)
- a megújuló és nem megújuló energiák megismerése

- Energiatakarékos épületek, ill. Körforgásos gazdaság c. film – saját tapasztalatok megosztása

➤ Május hónapban **tanulmányi kirándulásokon** vettek részt osztályaink:

- A 2. és 4. osztálynak **Poroszlóra**, a Tisza-tavi Ökocentrumba. A program során bejártuk a szabadidőparkot, ahol dámszarvas- és őz-bemutató, kormorántelep, pelikán-tó, fácán-fogoly telep, halász-skanzen, tájház, baromfiudvar, magyar óriás nyúl bemutató, hódmedence, ékszer- és mocsári teknős bemutató, bagoly- és egerészölyv röpde, réti sas bemutató, állatsimogató, vörös róka kifutó, madárpark, őshonos birka félék bemutatója, és több játszótér is várt ránk. A főépületben megtekintettük többek között Európa legnagyobb édesvízi akváriumát és a kétéltű-hüllő kiállítást. A kishajós kiránduláson túravezetők segítségével ismerkedhettünk meg a gyönyörű környezettel, és testközelből figyelhettük meg a madárvilágot.

- Az 1. 3. és 4. osztály a **gyöngyösi Mátra Múzeumban** járt, ahol mamutokról szóló múzeumpedagógiai foglalkozáson és tárlatvezetésen vett részt. A múzeum kertjében sétálva megcsodálták a különleges fákat, bokrokat, de volt idő játékokra is a szabadban.

- Az 5. osztály a vármegye székhelyre, **Szolnokra** ment kirándulni vonattal. A délelőttöt a RepTárban töltötték, hol a bátrabbak a 4D-s repülőgép-szimulátorba is beültek. Hosszú sétával elérték a jellegzetes hidakat, majd a Zagyva torkolatot is megnézték.
- A 7. z osztály májusban a **Határtalanul pályázat keretében kiránduláson** vett részt Erdélyben. Az egy hét alatt rengeteg látnivalóval ismerkedhettek meg a diákok. Megnézték Nagyvárad, Kolozsvár, Csíksomlyó nevezetességeit. Ellátogattak a Tordai sóbányába, Gyilkos tóhoz, körbe sétáltak a Medve tavat. Megkoszorúzták Orbán Balázs, Tamási Áron sírhelyét és az Aradi vértanúk emlékművét. Az 5 nap alatt megtapasztalhatták a székely emberek vendégszeretetét. Rácsodálkoztak történelmi, földrajzi, néprajzi kincseire.

- Június 1-jén a szülők, pedagógusok, felsős diákok közös munkájának, összefogásának köszönhetően átfestették az iskola udvarán lévő '**Négy évszak**' kerítést. A munkához az alapanyagot a Székely Mihály Alapítványunk biztosította, és így a szorgos kezek vidám hangulatú, színes rajzokkal tudták díszíteni a felületet.

- Sikeres pályázást követően szeptemberben a 6. és 7. z osztály **3 napos ottalvós osztálykiránduláson** vett részt a zánkai Erzsébet táborban. A vonatos utazást követően megtapasztaltuk a gyermekközpontúan kialakított, modern tábor előnyeit, jól szervezett és színvonalas programjait. Részt vettük kutyás bemutatón, sétahajóval utaztunk a Balatonon, csapatépítő játékokkal erősítettük a közösségi szellemet, emellett a nyárias időjárásnak köszönhetően még fürödtünk is a tóban.

- Szeptember 18. és 22. között alsós és felsős osztályaink ellátogattak az Ifjúsági Házba az Európai mobilitási hét keretében megrendezésre kerülő **Kezedben a jövő című környezetvédelmi interaktív kiállításra**. A teremben kiállított parvánokon életkorhoz igazodva és könnyen áttekinthető módon olvashattunk a megújuló energiaforrásokról, mit tehetünk környezetünk fenntarthatóságáért, emellett pedig több ötletes és kreatív játékot is kipróbálhattak a gyerekek az olvasott információk kiegészítéseként, tudásuk elmélyítéséért.

- A 6. és 7. osztályosaink a jászberényi Állat és növénykertben töltötték el a délutánt egy kerékpáros túra keretében. Az út során a kerékpáros közlekedés szabályainak elmélyítése történt, majd a látványtetéseken hasznos ismereteket szereztek az órákon tanultakhoz.

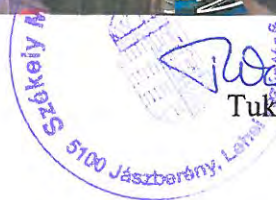
- Október 4-én az **Állatok világnapja** alkalmából az első és második osztályosok közös Állatkert látogatáson vettek részt. A kicsik boldogan lazultak a mesés játszótéren, és a délután nagy részét az állatok megfigyelésével töltöttük. A látványtetések alkalmával számos érdekességet tudtunk meg az állatkert lakóinak életéről. Délután, az Állatok világnapja alkalmából, a 3. és 4. z napközis csoportjában vetélkedőt szerveztünk. Előadást hallgattunk Assisi Szent Ferenc életéről, majd kisvideót néztünk az állatok védelméről.

- November 16-án - a **Mézes Reggeli program keretein belül** - iskolánk alsó tagozatán a Beebe méhésztől, Kovácsné Burka Andrea tartott érdekes előadás a méhekről és a méhész szakma rejtelseiről. Az eszközök kipróbálása mellett két ismeretterjesztő kisfilmet tekintettünk meg, melyek által megismerhettük a méhészet jelentőségét és a méhek nélkülözhetetlen szerepét az élet fenntartásában. Végezetül mézet kóstoltak az alsós gyerekek, majd ajándék mézes mintákat és foglalkoztató füzeteket is kaptak ajándékba.

2023. február 6.

Tukacsné Kovács Judit
igazgató

Tukacsné Kovács Judit

Ikt. sz.: 26/2024

Tárgy: Beszámoló

KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

2023. január-december

A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód nem köthető egy konkrét tantárgyhoz, annak ellenére, hogy a természettudományos és reál tantárgyaknál /földrajz, biológia, alsóban környezetismeret, fizika, kémia/ nagyobb szerepet kap.

Kiemelt tevékenységeink továbbra sem változtak:

- a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése
- kirándulások szervezése a környezetünk megismerése céljából
- az iskola környezet gondozása, ápolása, zöldítése
- tantermek, folyosók tisztasága

Célkitűzéseink között szerepelt:

- a környezettudatos éltvitel kialakítása
- a környezeti értékek megóvása, fejlesztése

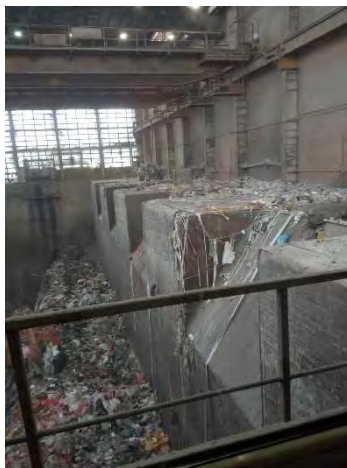
Mint minden évben, most is sor került az iskola udvarának szépítésére és csinosítására. Tanulóink nagy lelkesedéssel készítettek virágágyásokat, ültettek virágokat a ládákbá és osztályonként vállalták azok gondozását is. Nem titkolt célunk volt, hogy tanulóink figyelmét ráirányítsuk a természet szépségére és annak felfedezésére és a gyerekeket kimozdítsuk az iskola osztálytermeiből.

A környezetvédelem fontossága, a környezettudatos szemlélet kialakítása a természettudományos kompetenciák fejlesztése iskolánkban kiemelt szerepet kap. 2010 óta működő természettudományos tehetséggondozó programunk (TTG) tantárgyakon átívelő komplex programot biztosít a tanulóknak az iskolán belüli és külső helyszíneken megvalósuló változatos, élményszerű programok szervezése által.

Az NTP-s pályázat keretén belül 45 tanulónk kirándulást tett a Fővárosi Hulladékhasznosítóban. Itt konkrétan bemutatták a hulladékhasznosítást: hőt termelnek, amellyel Kaposztásmegyert fűtik, illetve villamos energiát termelnek. A füstgázkibocsátás és környezetszennyezés minimális, megfelel az előírásoknak.

Szemléletformáló foglalkozáson keretén belül, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról és a veszélyes anyagok gyűjtéséről hallgattak előadást, láttak példákat.

Délután a BME-en a „Fizikai kísérletek, amelyeket látni kell” című előadáson vettek részt.

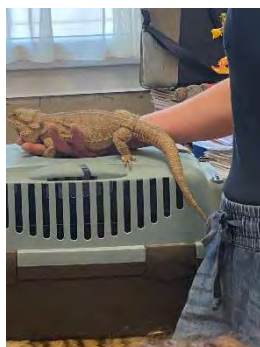
A németországi testvériskola tanulóival együtt Pusztamonostorra látogattunk. Ott hulladéklerakás, csurgalékvíz tisztítás, és a rothadás során keletkező gáz elégetésével történő villamos áram termelést láthatták.

2023. 04. 24-28. között került megrendezésre iskolánkban a Fenntarthatósági Témahét, immár negyedik alkalommal. Ezen a héten minden órán a fenntarthatóság, a biodiverzitás, a szelektív hulladékgyűjtés és a tudatos fogyasztás, illetve az újrahasznosítás volt központban. Színes, változatos programok várták az alsós, felsős tanulókat egyaránt. Elgondolkodtattunk, rávilágítottunk értékekre.

Mozilátogatáson David Attenborough jubileumi filmjét tekintették meg a felsősök.

Alsós, felsős forgószínpados állomásokon vettek részt a tanulók, ahol gyakorlati feladatokat oldhattak meg, előadásokat hallgathattak végig. (Állomások voltak: Komposzt, Öko mozi, Kreatív műhely, Zoovilág, Ezek a csecsemők! Hal-Átrium, Lazító torna-Légy laza! Gerinctorna-Légy gerinces! Mézkamra, Jászok nyomában, Kéz kezet mos, Kukaland, Színezd újra! Sportolj!)

Hulladékokból ötletes használati tárgyakat készítettek, melyeket kihelyeztünk az aulába megtekintésre.

A felsősök hulladékokból készítettek divatos ruhákat (Öko Divat), melyekben az osztályok képviselői felvonultak, a zsüri által szavazásra kerültek a legeredetibb ruhák.

A leírtakból is kitűnik, hogy iskolánk továbbra is kiemelkedő feladatának tartja a környezettudatos szemléletre és gondolkodásmódra nevelést.

Jászberény, 2024. január 30.

Faragó Sándor
igazgató

LEHEL VEZÉR GIMNÁZIUM

5100 Jászberény, Szentháromság tér 1.

E-mail: igazgato.lvg@gmail.com

Tel.: 57/500-580

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
Városgazdálkodási Osztály
Bathó Andrea Osztályvezető Asszony részére
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Osztályvezető Asszony!

Az alábbiakban küldöm a jászberényi Lehel Vezér Gimnázium tájékoztatását a Jászberény Város 2023. évi Környezetvédelmi Akciótervének (125/2023-as határozat) időszakos (2023. január – 2023. december) megvalósításáról.

Intézményünkre „**8. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése: Környezeti nevelés folyamatos integrálása a pedagógiai munkába**” alfejezet ró ki feladatokat.

A Lehel Vezér Gimnázium mindig is komoly hangsúlyt fektetett a környezetvédelemre, meglévő épített és természetes környezetünk ápolására, a következő generációnak történő átadására. Érvényesnek tartjuk Jane Goodall angol származású etológus és antropológus azon mondását, amely legszebben fejezi ki ezt a fajta törekvést: "Van reményem a jövőben: a fiatalok, akik megértik a problémákat, és van kellő erejük a világ megváltoztatásához."

- Ennek megfelelően a Pedagógiai programunknak megfelelően természettudomány, biológia és földrajz **tantárgyakat oktatunk**. Ezt erősítik az osztályoknak szervezett **tanulmányi kirándulások** is. Érdekesség még, hogy a nyelvoktatás keretében a nyelvvizsga-tételek között szerepel környezet-természetvédelem téma is.
- Legendás biológia-kémia szakos kollégánk emlékére öregdiákokkal közösen alapítottunk egy versenyt, **Turi István Emlékverseny**, amelynek keretében a környezetvédelemmel kapcsolatos témákat is feldolgozzuk, immáron 6. alkalommal.
- A 9-10.B osztályokban működő **természetismereti csoport** tanulói **terepmunkában** vesznek részt rendszeresen, ahol megismerik szűkebb páttriájuk flóráját és faunáját.
- Ebben az évben ismét megrendeztük a nagy hagyományokkal bíró **Természettudományi diákszimposiumunkat**. Ennek keretében a tanulók saját kutatásokat végeztek. Ezeket pedig előadták a szakavatott zsűri előtt.

Jászberény, 2024. január 26.

Tisztelettel

Antics István
igazgató sk.

VI. Turi István Emlékverseny.

I. korcsoport:

1. Kiss Hanna Mária (9.N) (felkészítő tanára: Berkóné György Ildikó)
2. Kispál Berta (9.N) (felkészítő tanára: Berkóné György Ildikó)
3. Csutorka Márk (9.B) (felkészítő tanára: Gubáné Kaszab Judit)

Különdíj:

Juhász Máté (6.A) (Bercsényi M.Ált.Iskola; felkészítő tanára: Kosdiné Kucsá Andrea)
Gergi-Bodor Barnabás (8.B) (Bercsényi M. Ált.Iskola; felkészítő tanára: Kosdiné Kucsá Andrea)

II. korcsoport

1. Kovács Eszter Tamara (felkészítő tanára: Gubáné Kaszab Judit)
2. Tiborcz Réka (12.N) (felkészítő tanárai: Kiss Beáta, Rigó András)
3. Juhász Réka (12.B) (felkészítő tanárai: Kiss Beáta, Rigó András)

Különdíj:

Lapu Lara (10.C) (felkészítő tanára: Rigó András)

Újságcikk a Jászkürt újságban:

Turi István Emlékverseny – immár hatodik alkalommal

Legtöbbünknek volt már része abban az élményben, hogy egykori oktatónkat hosszú évekkel később viszontláthattuk. Ilyenkor az ember egy kicsit előre izgul: vajon csak gyerekként tűnt olyan nagyszerűnek a tanárnő/tanár úr, vagy most, felnőttként is ugyanúgy fel fogok nézni rá? Turi István okos, mosolygós tekintetét, nemcsak az általa tanított tantárgyakra korlátozódó, hanem az élet minden területén használható bölcs tanácsait évtizedekkel a gimnáziumi éveink után sem feledtük, és amikor időnként lehetőségünk volt újra találkozni vele, mintha visszarepültünk volna a biológia szertár ajtajába, belebújva az akkoriban kötelező viseletként hordott kék iskolaköpenyünkbe, újra gyerekké válva hallgattuk életbölcsességeit, szeretetteljes érdeklődését, hogy mi lett a tanítványából, és figyeltük szemének a korral nem halványuló csillogását. Amikor ez a csillogás nagy fájdalomkúra végleg kihunyott, öt volt Turi-tanítvány, akikből a tanár úr nagy büszkeségére egyetlen gimnáziumi osztályából indulva kivétel nélkül orvos lett (Badari Ágnes, Enk Zsuzsanna, Lovász Tibor, Olajos András, és Pető Katalin), majd a hozzájuk csatlakozott későbbi, pályát módosított orvos tanítvány (Kovácsy Zsombor) úgy döntöttünk, hogy méltóképpen megőrizve szeretett tanárunk emlékét az utókor

LEHEL VEZÉR GIMNÁZIUM

5100 Jászberény, Szentháromság tér 1.

E-mail: igazgato.lvg@gmail.com

Tel.: 57/500-580

számára minden évben támogatást nyújtunk a Turi István Emlékverseny megtartása érdekében a Lehel Vezér Gimnázium alapítványa számára.

Antics István igazgató úr és a biológia-kémia munkaközösség szervező munkájának eredményeképpen az idén december 7-én már a VI. Turi István emlékversenyre került sor, amelyen e sorok írói is részt vettek a két korcsoport zsűrijeiben. A zsűri további tagjai: dr. Antics Dorottya, dr. Bordás Laura, dr. Kovács László, Fábián Nikolett, Kiss Beáta. A verseny egyre nagyobb jelentőségre tesz szert: immár az LVG-n kívülről is érkeztek nevezők. A versenyzők tesztírás után megadott témában előadást tartottak, a támogatókon kívül volt és jelenlegi leheles tanár, orvos, állatorvos tagokból álló zsűri értékelése alapján történt a döntés a díjazásról.

A 7-9. évfolyamon ezúttal a "Magyar kutatók az orvoslásban" volt a téma. 17 résztvevő volt, köztük sok értékes előadás. Természetesen ebben az életkorban – sőt ez a nagyobbakra is igaz – még nem kiforrott előadói teljesítmény az elvárás: az eredményhirdetés alkalmával a zsűri segítő észrevételeket is tett a jövőre nézve a jobb szemkontaktus, a felolvasás helyett szabadabb előadásmód szükségességét hangoztatva. A végső döntésről nem volt nagy vita – két különdíj is született, egy hatodikos (!) kisfiú, Juhász Máté kapta az egyiket, aki az elsősegélyről tartott előadást káprázatos módon. A másik különdíjas Gergi-Bodor Barnabás: Egy testben két lélek – szíami ikrekről fergeteges, lebilincselő volt a kutatómunkájának eredményeiről beszámoló prezentációja olyan előadásmóddal, előadói tehetséggel, amit sokan megirigyelhetnének. Mindketten a Bercsényi Miklós Általános Iskolából érkeztek, felkészítő tanárunk Kosdiné Kucsa Andrea. Harmadik helyezett lett Csutorka Márk (9. B.)(LVG-felkészítő tanára Gubáné Kaszab Judit), témája: Béres József és a Béres Csepp. Beszámolója bizonyította, hogy alaposan elemezte a Béres család életét és munkásságát. Második helyezett: Kispál Berta (9. N)(LVG- Berkóné György Ildikó), ő dr. Czeizer Endréről beszélt. Bemutatta az életét, munkásságát, elért eredményeit. Látszott a részletek mikéntjének keresése, érdekfeszítő előadásmódban. Az első díjat Kiss Hanna Mária (9.N- Berkóné György Ildikó) kapta, előadásának címe: Kisújszállási lány a világ tetején. Aktuális, kiváló témaválasztás Karikó Katalin Nobel-díjas tudósról, érdekes előadás egyéni perspektívából, mely bemutatja a tudós vívódását, meg nem becsülését és végül sikerre vezető küzdelmét. Kimagasló előadás, felkészült előadó!

A 10-12-esek versenyében tizenöten indultak, az idei előadások az immunológiai kórképekről szóltak. A zsűri meglátása szerint 15-ből akár 10 előadás is kaphatott volna díjat, annyira magas színvonalú volt a verseny. Nem lett díjazott többek között egy fiú, aki a családfáján levezette, hogy kik szenvedtek az adott betegségben a családjában, egy nagyon jó előadó lány, aki saját betegsége kapcsán választotta a témát, gyerekkori képeivel is illusztrálta, hogy mikor milyen problémával küzdött éppen. Szintén nem jutott a legjobbak közé egy másik lány, akinek minden egyes mondata szakmailag és stílusosan is tökéletes volt, pedig érezhetően nem betanult szöveget mondott vissza, hanem saját szavaival adott elő. A különdíjat Lapu Lara, 10. C-s versenyző (LVG- Rigó András) kapta, aki egyébként a prezentációk előtti teszten a legjobb eredményt érte el, a választott témájában (Sclerosis

LEHEL VEZÉR GIMNÁZIUM

5100 Jászberény, Szentháromság tér 1.

E-mail: igazgato.lvg@gmail.com

Tel.: 57/500-580

multiplex) olvasott angol nyelvű cikkek egyike szerzőjének levelet írt további kérdésekkel – ezeket a professzor asszisztense meg is válaszolta; nagyon jól mutatott a válasz-email a prezentációban. 3. helyezett lett a 12. B osztályos Juhász Réka (LVG- Kiss Beáta, Rigó András) (téma: myasthenia gravis), egy higgadt, nagyon alapos és a témában láthatóan elmélyedt, jó előadó lány. A 2. díjat Tiborcz Réka (12.N- Kiss Beáta, Rigó András)(cím: Hashimoto thyreoiditis) nyerte, akinek családi érintettség adta az ihletet az előadásához. A versenyző azon kívül, hogy a hallgatóság figyelmét mindvégig fenntartó, ösztönösen kiváló előadó, saját kérdőíves felmérést is végzett, ami első lépés a tudományos szemlélet alkalmazásához. Ebben a korcsoportban sem volt számottevő vita a dobogós helyezésekről: a győztes Kovács Eszter Tamara (11. N-Gubáné Kaszab Judit) lett, aki, ha jól hallottuk, orvosnak készül – ha nem tudnánk, hogy ennyire fiatal, magabiztossága alapján akár már végzett orvosnak is tűnhetne, és ami még fontosabb: céltudatossága a téma és a verseny iránti kellő alázattal, alapossággal, s nem utolsósorban lehangoló előadói tehetséggel társult. Érdekesség, hogy ő is a Hashimoto-betegségből tartotta prezentációját, vagyis ezúttal ez lett a „nyerő téma”, amit a zsűri nem a tárgykör hálás mivoltának, hanem az ezt a területet választó versenyzők kiválóságának tudott be.

Az évenként megrendezendő verseny zsűrijében jövőre a hat fős alapító társaság két másik tagja vesz részt – mindannyian már alig várjuk, hogy újra visszatérhessünk szeretett gimnáziumunk falai közé, és láthassuk, hogy az új generáció milyen okos, a világra nyitott gondolkodású gyerekekből áll – akiknek az útját most is kiváló szakemberek egyengetik, és akiket Turi Tanár Úr is ugyanolyan szeretetteljesen, csillogó szemmel oktatna és segítene, mint annak idején bennünket.

Dr. Badari Ágnes

Dr. Kovácsy Zsombor

LEHEL VEZÉR GIMNÁZIUM

5100 Jászberény, Szentháromság tér 1.

E-mail: igazgato.lvg@gmail.com

Tel.: 57/500-580

Természettudományi diákszimposium

KÖRNYEZETI NEVELÉS, OKTATÁS A SZENT ISTVÁN KÖRÚTI EGYSÉGES
GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY, ÓVODA, ÁLTALÁNOS
ISKOLA, SZAKISKOLA ÉS KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLÁBAN

2023. január – 2023. december közötti időszakban.

Az értelmi fogyatékos tanulók számára kevés olyan terület van, ahol kiteljesedhetnek, ahol sikerélményhez jutnak, ahol minél kevesebb kudarc éri őket, melyben ők is megmutathatják, hogy tudnak tenni, hasznossá tudnak válni szűkebb és tágabb környezetük számára, ahol tudásuk legjavát adva juthatnak sikerélményhez, melyben alkotni tudnak, és mellyel közelebb kerülnek ép társaikhoz. Velük együtt átélt és megélt élményekhez jutva leküzdik másságukat, és tevékenységükben boldog, kiegyensúlyozott gyermekké válnak. 2005-ben, az országban egyedüli gyógypedagógiai intézményként ÖKOISKOLA címet nyertünk el, mely a környezeti nevelés és a fenntarthatóság pedagógiájának legmagasabb szintű állami elismerése. Ezt a címet többször is elnyertük, majd váltunk Örökös Ökoiskolává.

Kiemelt Címeink:

- ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA – 2010
- MADÁRBARÁT ISKOLA – 2010
- FOGYASZTÓI TUDATOSSÁGRA NEVELŐ ISKOLA – 2017
- ENERGIATUDATOS ISKOLA – 2020
- ÁLLATBARÁT ISKOLA – 2022
- OKTATÁSI HIVATAL BÁZISINTÉZMÉNYE-2023

2023-ban elnyertük az Oktatási Hivatal Bázisintézménye címet az alábbi Jógyakorlatunkkal:

jógyakorlat megnevezése: Az Iskolakert terápiás lehetőségei a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában

célja: Bemutatni az Iskolakert nyújtotta lehetőségeket a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában, segítséget nyújtani a nevelési-oktatási intézmények számára az Iskolakertek kialakításához

jógyakorlat leírása: A gyógypedagógiai intézmények tanulói különböző fokban sérült gyermekek, akiknél sok esetben a sérülések társulva, halmozottan is jelentkeznek. Maga a gyógypedagógiai nevelés egésze terápiás jelleggel bír, olyan egyéni speciális fejlesztő módszereket használ, amelyek a korrekció-kompenzáció irányába hatnak. Ezeknek a terápiáknak a területi, eszközbeli, módszertani lehetőségeit gyarapítja és minőségben gazdagítja az iskolakert, a differenciált fejlesztés érdekében. A fejlesztés feladatait a nevelési területek, a kulcskompetenciák határozzák meg, a feladatok kapcsolódnak a kerthasználati „alapelvekhez”, bizonyítva a kertterápia létjogosultságát, hasznosságát. Iskolakertünk részei: a Fűszer-, és gyógynövénykert, a Magaságyások, a Komposztálók és a Komposztdomb, a Tipi-tapi mezítlábas tanösvény, Üvegház, Veteményesek, a Madárház, Rovarhotel, a Sün-lak, és a Háziállatok birodalma, melynek lakói a csirkék, tyúkok, nyulak, „Peti” malac, „Rozmaring” a bárány, valamint a „Halastó”. Az iskolakertben végzett tevékenységek összetettségüknél fogva többféle fejlesztési lehetőség hordozói, bennük a gyógyulás, a tanulás, az önálló életre való

felkészülés segítése, alakulása kiemelt feladatként van jelen. Az iskolakert lehetőséget ad a tevékenységek központú tanulásra, a természeti környezet ápolására, megóvására. Az iskolakert élményt, kapcsolódást, felfedezést, örömet nyújtó közeg, esztétikai élmény, érzelmek javuló kontrollja, növekvő stressztűrés, önuralom, szabadidő hasznos eltöltése, egészséges környezet megélése a gyógyulás szolgálatában is. Cselekedtetéssel tapasztalják meg a tanulók a természeti környezetüket, hozzájárul a fizikai erőnlét, mozgáskoordináció, finommotorika, egyensúlyérzék, kognitív funkciók javulásához, a természeti környezet ápolásához, megóvásához a tanulás szolgálatában. Előkészíti a tanulási folyamatokat, folytatja és kiegészíti a gondolkodási műveleteket, a problémamegoldó gondolkodást, a kommunikáció fejlesztését. Az információk gyűjtése, feldolgozása közben fejlődnek a tanulók döntési képességeik. Javul a sikerek és kudarcok elviselésének kezelése, a magasabb önértékelés a tanulás szolgálatában is lehetőséget ad alapvető természeti fogások megtanulásra és alkalmazására, a kitartó munka, felelősségtudat, együttműködés vállalására. Fejlődik az egymás iránti tolerancia, javul az élőlényekkel kapcsolatos kötelezettségvállalás, a gazdasági nyereség megtapasztalása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motivációk. Segíti az önálló életvezetési technikák elsajátítását, az egészségtudatos életmód tanulását, alkalmazását az önálló életre való felkészítés szolgálatában. Ezek a célok, feladatok változatosan, eltolódással jelentkezhetnek a gyógypedagógiai intézmények iskolakerti gyakorlatában. Lényeges jellemző kell legyen, hogy a hátrányok leküzdésével segítse a fiatalok majdani boldogulását, hozzájárulva kiszolgáltatottságuk csökkentéséhez. Az iskolakertben szerzett képességekkel a társadalom hasznos tagjai lehetnek, ami biztosítja számukra a fontosság érzését. Továbbá bemutató kertként megnyitja kapuit az érdeklődők számára, így a kapcsolatteremtés fontos területe lehet az ép társakkal. Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes elemek megvalósításánál együtt alkotunk a gyermekekkel, kihasználva ennek minden fejlesztő előnyét. Látják a tanulók az alkotó munka folyamatát, hasznát, egyfajta előszobaként a társadalomba való integrálódásnak. Megtanulják a mindennapi életben alkalmazott munkaeszközök gyakorlati használatát (szerszámok, mérőeszközök). Így válik igazán sajátjukká a kert, annak minden zengése, ha abban saját munkájuk gyümölcsét látják viszont. A kertünket úgy terveztük, hogy az átlátható legyen már önmagában is, de alkalmas a téri tájékozódás és a testséma fejlesztésére is. A magaságyságok, emeltágyságok átláthatóbbak, rendszerszerűbbek, mint a hagyományos veteményeskertek. A magaságyság, emeltágyság széle alkalmas a folyamatábrák megtartására, így a gyerekek egyszerre látják képen a következő lépést és a területet is, ahol a feladatot végezniük kell. Ez nemcsak a biztonságérzetüket erősíti, hanem az önállóságukat is fejleszti. A magaságyságok lehetőséget biztosítanak a kerekesszékes tanulók kerti munkába való hatékony bevonására, a látássérült tanulók tevékenykedtetésére. A kerti munka, feladatvégzés kiváló lehetőséget biztosít a képességek szerinti differenciálásra. Csoportos munkavégzésre tanítja a gyerekeket, s közben fejleszti a tanulók kommunikációs készségeit. Iskolakertünkben kiemelt szerep jut a közösségi terek megalkotásának és fenntartásának. Cél, hogy sokféle összetételű, eltérő létszámú csoportnak legyen lehetősége a kertben, lehetőleg akár párhuzamosan is, egy időben tevékenykedni. Olyan tereket hozunk létre, ahová a tantermi órák kivihetők a szabadba. Felszerelhetünk itt segédanyagokat is egy-egy tantárgy és fejlesztési terület számára. Ez vonzóvá teszi e tereket nem csak a gyermekek, de a pedagógusok számára is. A kert, a közösségi élményen kívül, lehetőséget kell biztosítson a gyermekeknek a biztonságos egyedüllét megélésére is. Különösen az autizmussal együtt élőknek, de minden embernek szüksége van időnként olyan térre, amely elkülönít, miközben biztonságot is nyújt.

jógyakorlat alkalmazási területei: A természet gazdag tárháza a pedagógus kreativitásával karöltve, szinte kimeríthetetlen forrása a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéseknek. Nagy szerepet kap benne a gyermeki személyiség mindenoldalú komplex fejlesztése, kiemelten a környezeti nevelés, a tantervi tudás megalapozása, a tanulás sokoldalú támogatása. A terápia során az alábbi területek fejlesztése kiemelten jelen van a nagymozgások (alapmozgások, egyensúly, mozgáskoordináció), finommozgások (szem-kéz koordináció, kéz-ujj használat, grafizmus), térbeli tájékozódás (testséma, észlelési keresztcsatornák, térbeli-síkbeli viszonyfogalmak), időbeli tájékozódás (óra, nap, évszakok), figyelem (pl.: azonos-különböző formák válogatása, másolás), vizuális észlelés (azonosság-különbözőség, alak-háttér, egység, szem fixálás, szem mozgás), auditív észlelés (azonosság-különbözőség, kihallás, egységben hallás), emlékezet (vizuális, auditív), szerialitás, sorrendiség (vizuális/auditív mintán, hallott sorrend követése), gondolkodás-aritmetikai képességek (csoportosítás, analógiák, kreativitás, matematikai fogalmak), beszéd (artikuláció, szókincs, grammatizmus, mondat és szövegalkotás), szociális kompetenciák területén.

ÖKO iskolaként kiemelt feladatunk a környezeti nevelés, a környezet megismerése, a környezettel való aktív és folyamatos tevékenység biztosítása. Fontosnak tartjuk továbbá az egészséges életmódra nevelést, az egészséges testmozgás iránti igény felkeltését, megteremtését, továbbfejlesztését. Környezetnevelő munkánkat segítette, hogy iskolánk képviselője részt vett az országos környezetnevelési minta munkaterv létrehozásában. Figyelembe vettük a gyakorlatban tanulóink egyéni sajátosságait és a helyi környezetvédelem feladatait. Programunkban olyan tevékenységi területek dominálnak, melyek a személyiség és a környezet pozitív viszonyán, gyakorlatán nyernek megerősítést.

Kiemelt díjaink:

- Ozone Zöld-Díj
- Erdei Iskola Díj
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés Települési Környezetért Cím „Természetvédelem és Tájvédelem” területén
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés Települési Környezetért Cím „Épített Környezet Védelme” területén
- Mintaprojekt pályázat I. DÍJ
- Mozdulj a klímáért 3. hely
- Jászberény Város Környezetvédelméért Díj
- Vásárhelyi István Díj az intézmény kiemelkedő természet-és környezetvédő munkájáért
- Országos Iskolakert Hálózati tagság
- Te szedd mozgalom díja

A pedagógusok által megtartott kiemelt előadások, konferenciák:

- Iskolakerti Jó gyakorlatok, országos konferencián műhelymunka bemutatása

- Iskolakert a tanórákon – országos találkozó – előadás tartása
- Agrárminisztérium által szervezett Zöld konferencián előadás, bemutató tartása, "A komposztálás, mint hulladékcsökkentő tevékenység" címmel.
- Előadás Boldogon az iskola képviselésében – Hagyományok az iskolakertben címmel.
- Előadás Budapesten az Iskolakert értékelő konferenciáján.
- Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia átdolgozásában társszerzőként való részvétel az iskola képviselésében – bemutató, megvitatás országos szinten.
- A Magyar Környezeti Nevelési Stratégia megújítása az MKNE szervezésében iskolánkban – műhelymunka városi, térségi résztvevők bevonásával.

Jeles Napokhoz kapcsolódó projektek, pályázatok – új tevékenységekkel

Takarítási világnap

- Európai Hulladékgyűjtési Hét akcióban, pályázaton való részvétel Méregteleníts! felhívással.
- Városi Hulladékgyűjtési akcióban való részvétel – Te szedd országos akcióhoz csatlakozás
- Hulladékhasznosítás – CETELEM országos pályázaton való részvétel

Föld napja

- Iskolakert országos pályázaton való részvétel: Jász hagyományok az iskolakertben III. díj Természettudományos kísérletek az iskolakertben, Jász hagyományok és a környezetvédelem címmel, Módszertani könyv megírásában való részvétel. Városkert pályázaton városi díj. Az Iskolakert folyamatos működtetése.
- Kapcsolódás a hagyományainkhoz: Iskolakerti műhelynapok megrendezése, magos ágyás, üvegház átadása az iskolakertben, programokhoz kapcsolva, tájékoztatók, előadások, tv interjúk, újságcikkek az eseményekről, Együttműködési megállapodás a Jász Kertbarát Klubbal.
- FOGYASZTÓI TUDATOSSÁGRA NEVELŐ ISKOLA-a cím megvédése, a tervezett tevékenységek továbbvitele, bővítése a Városi Fogyasztóvédelmi Irodával.
- Kapcsolódás a hagyományunkhoz: Beszámoló a Fogyasztói pályázat eredményeiről a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium számára. Fogyasztói tudatossággal kapcsolatos előadások, Work shoop, – jutalom kirándulás Hatvanba a Vadászmuzeumba.
- Komposztáljunk együtt országos projektbe való bekapcsolódás. Komposztálás ünnepnapja pályázaton való részvétel – országos II. helyezés. Klímaváltozás témaköre:
- Tantermi komposztálás gyakorlatának elindítása, folyamatos gyakorlata – megyei pályázaton a komposztálási gyakorlatunk, – külön díjat kapott. Városi Zöld Diák parlamenti találkozó iskolánkban – az iskolakertben, palántaültetéssel, facsemete ültetéssel.

Víz világnapja

- Zagyvaparti Ligetes védelme – Zagyva folyó növényzete, állatai projekt – terepgyakorlat, a Zagyva takarítása.
- A víz védelme, takarékosagra nevelés – osztályversenyek projektje, plakátverseny.
- Kapcsolódás a hagyományokhoz: Fenntarthatósági Témahét programjában a víz védelem, az Erdei Iskola programjában Színek és vizek témaköre – pályázat

Madarak és fák napja

- Otthon az erdőben projekt folytatása (Fődíj) védelem, gondozás, zöld tanórák helyszíne
- Ózon Zöld-Díj aranyérem megfelelés, érték az iskolai munkánk bemutatása során.
- Facsemeték, bokrok, virágok ültetése az iskolakertben. Madárodúk, madáretető készítése hulladékcsökkentéssel. Jász Fialatok facsemete ültetése az iskolakertben.
- Madarak és Fák Ünnepe napja a Városi Állat- és Növénykertben – hagyomány az állatok örökbe fogadása, állatok etetése, iskolakertből virágültetés.
- Kapcsolódás a hagyományokhoz: Tanösvény létrehozása a Városi Önkormányzat segítségével a Ligetesben, facsemete ültetések, minden osztálynak van egy fája, folyamatos gondozásuk, madárvédelem etetőkkel. Erdei Iskola programjában való részvétel, ajándékkészítés erdei növényekből – pályázat I. díj

Környezetvédelmi Világnap

- Országos Természetvédelmi Verseny (kis fürkészek, ifjú fürkészek)
- „Ki a tanteremből nap” a Környezetvédelmi Világnapon a Városi Állat és Növénykertben – hagyományunk
- Fenntarthatósági Témahét 3 pályázata
- Mintaprojekt pályázat I. DÍJ
- Házi versenyek a talajjal kapcsolatban – 2 diákpályázat – Talajmúzeum, Talaj mint érték címmel. Új témakörök, részvétel az új programban : talaj, víz védelem, hulladékcsökkentés.
- Az iskola előtti utcarész folyamatos rendezése, fák virágok védelme.
- Nyári napközis tábor – A környezetvédelem –természetvédelem jegyében – Kertünk kincsei, A Ligetes kincsei címmel – őseink élete, környezete a tábori programban.

A Városi Állat- és Növénykerttel több éves a kapcsolatunk. Rendszeres látogatásunk, bekapcsolódás a gondozási munkába, takarítás, a tanösvény használata a gyakorlati környezetvédelem fontos területe.

Minden évben környezetvédő táborban ismerkedünk a Nemzeti Parkok növény- és állatvilágával.

Pályázatok írásával, bemutató foglalkozással, a külföldi kapcsolatok elindításával válik egyre nyitottabbá iskolánk a tágabb közösség felé.

Gyerekeink részvétele, jó eredményei a komplex és környezetvédő megyei versenyeken az iskolánkban folyó környezetnevelés eredményességét igazolja.

A környezetneveléstől a fenntarthatóságra nevelés felé a tudatosság fokozatainak alkalmazásával próbáltunk előre lépni ökoságunkért.

Iskolánk közreműködésével alakult meg Magyarországon először a Zöld Diákszövetség. Három ökoiskola és egy cserkészcsapat képviselői között nagy eredmény, hogy kezdeményezőként ott lehetnek a sajátos nevelési igényű gyerekek képviselői.

Az Önkormányzattal való együttműködési megállapodás értelmében részt vesznek, javaslatot tesznek a lakóhely környezetvédelme érdekében. (kerékpárút, Zagyva védelme)

Helyi és Országos Takarítási akciókat hirdetünk, ahol a lakossággal, pártolókkal együtt több mázsa hulladékot szedünk össze.

Példánk alapján több településen alakultak meg a Zöld Diákszövetségek.

Működésünkről, tapasztalatainkról országos, nemzetközi konferenciákon adunk tájékoztatást. Iskolánk régiós központként ad helyet, segíti a térség, régió környezetnevelési tevékenységét (több alkalommal konferenciát, bemutató foglalkozást tartunk).

Talajprojektünk országosan is követendő (előadások, bemutató foglalkozás – Székesfehérvár, Gödöllő, Budapest). További projektjeink a Beagle /fa-fenofázisainak nyomon követése/ és az Energia Örjárat.

„Zoo-suli” címmel erdei iskola programot készítettünk az állatkerti foglalkozások megtartásához.

A helyi és országos média példaként ír ökoságunkról, tenni akarásunkról, iskolai, lakóhelyi környezetvédő tevékenységünkéről, mely az esélyegyenlőség egyik biztosítója, lehetősége.

Intézményünkben két kollega végezte el az Országos Iskolakert-Fejlesztési Program Iskolakert Alapozó Alprogram Haladó Kategória képzését, és jelenleg az iskolánk a Delikát Kerttestvér Programban Nagytestvérként tölt be mentor szerepet.

Publikációk:

- Országos Környezetnevelési Egyesület Mintaprogramok kidolgozásában való részvétel
- Iskolakert-füzetek: Az iskolakert terápiás lehetőségei a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésében
- Hagyományok és lehetőségek a fenntarthatóságért – bemutató
- Iskolakertünk fenntarthatóságáért – bemutató

- Iskolakertünk hagyományai a fejlesztő tevékenységek tükrében – bemutató
- Jászsági hagyományok és a környezetvédelem – bemutató
- Egy doboznyi természet – bemutató
- Zagyvartói Ligetes – bemutató
- Lehetőségek az SNI gyerekek környezetnevelésében – bemutató
- Különleges madárvédelem a Jászságban – bemutató
- Projektek a környezettudatosságért – bemutató
- Ökoságunk a speciális tanintézményben – bemutató
- Új utak, lehetőségek az SNI gyerekek környezetnevelésében – bemutató
- Tudatos egészségvédelem – bemutató
- Ökosan a fenntartható környezetért – bemutató
- A talaj nyomában – bemutató
- Zöld felületek védelméért – bemutató
- Fóliasátras növénytermesztés – bemutató
- Zöld tanórák” a fenntartható környezetért – bemutató

Öko-beszámoló 2023.

Jászsági Gróf Apponyi Albert Általános Iskola és AMI Jászberény

Alapvető elviünk az öko-neveléshez:

A „öko” nevelés számunkra olyan személyiségformálást jelent, mely kialakítja a környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során tanulóink a környezetért felelős személyiséggé válnak.

Az Öko- munkacsoport koordinációs feladatokat lát el, az öko- munka minden pedagógusunk feladata.

Az öko munkacsoport tagja Cserepapes Veronika, Hudra Hajnalka és Pélyi András pedagógusok.

Öko munkatervet készítünk évente, melyben előre meghatározott célok és feladatok, akcióterv mentén dolgozunk.

Törekszünk arra, hogy iskolánk olyan intézménnyé váljon, ahol a belső terek hangulatosak, növények díszítik azokat, illetve barátságos faliújságok, tablók, az udvaron pedig padok állnak rendelkezésre, hogy néhány foglalkozás akár kint – természetes körülmények között – is megtartható legyen.

Az aulát folyamatosan évszaknak megfelelően dekoráljuk, tájékoztatókat helyezünk ki növény és állatvédelemről. A gyerekeknek hasznos ismereteket nyújtunk kirándulásokról, múzeumokról, rendezvényekről.

Az iskolában törekszünk a szelektív hulladékgyűjtésre már tantermi szinten. Sikeres volt a kupakgyűjtő állomásunk is.

2023. január 01.-2023. december 31.:

Január-február:

Téli dekoráció az aulában. Téli madáretetés és védelem. Tél végi udvartakarítás a tanulók bevonásával.

Márci

Márciban, a Víz világnapjáról az osztályok egyénileg emlékeztek meg.

Április:

A Föld napjára áprilisban egy rajz-kézműves akciót hirdettünk, amin kértük minél több tanuló részvételét. Felosztottuk a Föld térképét és minden osztály kapott egy területet, amit saját elképzelése szerint valósított meg. A cél a földrész jellegzetes flórájának és fa

Másik eseményünk áprilisban egy játékos földrajz vetélkedő volt, ahol minden hetedikes és nyolcadikos osztály egy, maximum két csapattal indulhatott. A vetélkedő jó hangulatban zajlott le. A feladatok között szerepel egy nagyobb projekt, mely a Csendes-óceáni szemétszigetek lehetséges felszámolásáról szólt. Tanulóink ötletes megoldásokat dolgoztak ki.

Áprilisban részt vettünk egy nyolcadikos osztállyal a Terplán Zénó Képző Technikum meghívására egy földrajzi-ök

Szeptember-október:

Ök

Az iskolai akvárium újra felszerelésre került a

Ősszel az elsős tanulók sūni-prjektben vettek részt, ahol a sūnök megismerése, megóvása, etetése volt a cél. A kisgyermek

Az Állatok világnapjára a napközis munkaközösség szervezésében egy különleges és változatos kiállítás készült, mely sokáig díszítette az iskola bejáratát. A programban a napközis csoportok, az összes alsós osztály részt vett, Ördög Telekes Niklett tanárnő vezetésével.

A hatodikos évfolyammal (6.b osztály) ökörákat tartottunk, Cserepes Veronika szervezésében, ahol a cél környezetünk vizsgálata volt a helyi Margit-szigeten. A tanulók ezeket a felglasztásokat szerették és tudásuk bővült. Projekt munkákat kitettük a biológia teremben. A vizsgálatok kiterjedtek a talajra, a növény és állatvilágra, Zagyva folyó vizére.

Novemberben Zagyva túrát szerveztünk, ahol a folyó ökológiáját, a vizes élőhely jellemzőit tanítottuk tanulóinknak. A programban 5-7-es tanultók, Hudra Hajnalka és Cserepes Veronika tanárok vettek részt.

December elején tájékoztatót készítettünk a gyerekek számára a téli madáretetésről és a madárodúkról. Sajnos forráshiány miatt a kihelyezett etetőket nem tudtuk felújítani vagy újat készíteni. A téli madáretetést osztály szinten is megvalósítjuk, melyben kiemelkedő az 1.b osztály Káriné Benke Ágnes osztályfőnökkel saját etetőivel az ablakokban.

Cserepes Veronika

Jászberény, 2024.02.07.

SZSZC Klapka György Technikum és Szakképző Iskola

Környezettudatos szemlélet és gondolkodás erősítése

- Iskolánkban második éve működik heti kettő órában a „Környezetvédelmi szakkör a fenntarthatóságért”.
- A reál munkaközösség aktívan részt vesz a Szolnoki Szakképzési Centrum „Természettudományi szakmai munkacsoport és a „Green-cseppnyi zöld” munkacsoport munkájában, a tanulókat is bevonva.
- Figyelemfelkeltő plakátokat készítünk, előadásokat tartunk a környezetvédelem szempontjából jeles napok alkalmából (pl. Autómentes Nap, Tisza emléknapja, Víz Világnapja, Föld Napja, stb.).
- Környezetbarát módon, a zöld kémia/fizika alapelveit betartva kísérletezünk.
- Az iskolánkban tanított természetismeret és a kötelező komplex természettudományos tantárgy órákon különösen fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ismerjék meg a szűkebb és tágabb környezetük természeti értékeit, alakuljon ki bennük a környezeti problémák felismerésének, megoldásának jártassága és készsége.
- Iskolánkban folyamatosan gyűjtjük az elhasznált elemeket.
- Csapadékgyűjtő edényeket helyeztünk ki.
- Szakmai gyakorlat során a szakács tanulók által használt étolaj összegyűjtésre kerül, amit a Biofilter Kft. szállít el.
- Iskolánk székhelyén (Jb. Hatvani út 2.) és telephelyén (Jb. Kossuth út 59.) napelemek lettek felszerelve. Mivel a napenergia tiszta, természetes, környezetbarát energiaforrás, nincs károsanyag kibocsátása, így az energia és költségcsökkentés mellett környezetünkre is odafigyelhetünk a napelemes rendszerek létesítésével – erre felhívjuk diákjaink figyelmét is.
- Az iskolai büfében többnyire egészséges ételeket tudnak vásárolni a tanulóink, energiatalok árusítása tilos, amit az iskolai Házirendben is rögzítettünk.
- Az oktatói testület tagjai pedagógiai munkájuk során nagy hangsúlyt fektetnek a tanulók figyelmének a felhívására az alábbi témakörökre: tudatos fogyasztás; egészséges életmód; hulladékok fajtái – veszélyes hulladékok, szelektív hulladékgyűjtés; a levegő védelme - a légszennyezés hatása az élővilágra; erdővédelem, vadvédelem – Bolygónk, a Föld c. film megtekintése osztályfőnöki órákon

- 2023. március 6-án az NSZFH által szervezett edukációs „Figyelemfelhívó előadás a véradásról” online előadáson vettek részt a végzős osztályok diákjai.
- Március 12-én online vetélkedőn vettünk részt, amelyet a Centrum GREEN munkacsoport szervezett a „Víz napja” alkalmából.
- 2023. áprilisban az iskolai diáknapi keretén belül került sor „Az iskolai egészségnap” megrendezésére, ahol meghívott vendég előadók tartottak foglalkozásokat a tanulóinknak (egészséges táplálkozás, „ökolábnyom”).
- Április 18-án részt vettünk Szolnokon 11 iskola számára szervezett játékos természettudományi vetélkedőn, amelyet a természettudományi szakmai munkacsoport szervezett.
- Április 26-án 30 tanulóval szemetet szedtünk a Május 1 sziget körül, illetve a Hunyadi utca és a Jókai út mentén, a „Te szedd” akció a fenntarthatósági témahét keretén belül.
- Április 28-án kerékpároztunk a Külső-Zagyva gáton a fenntarthatósági témahét keretén belül, amit természetvédelmi előadás előzött meg.
- Júniusban két oktatónk vett részt egy szakmai tanulmányi kiránduláson Szegeden, ahol megtekintették az ELI-ALPS Lézer Kutatóközpontot, a Szegedi Tudományegyetem TTIK Biológiai Intézet kísérleti laboratóriumát, az itt tapasztaltakat megosztották a többi oktatóval.
- Szeptemberben online webináriumon vettek részt oktatóink. Téma: a 2023. évi Világ legnagyobb tanórája általános bemutatása, a Világ legnagyobb tanórája módszertani bemutatása, diákpályázatok ismertetése
- Októberben az Állatvédelmi témahét részeként drón fotót készítettünk 3 osztály részvételével a sport udvaron (pókot formáltunk). A képeket kipoztoltuk az iskola honlapjára az állatvédelemmel kapcsolatos ismertető szöveggel kiegészítve.
- Szintén októberben az Állatvédelmi témahéttel kapcsolatban a szolnoki rendőrségről érkezett rendőrnő tartott előadást a felelős állattartáshoz kapcsolódó jogszabályokról
- A Centrum GREEN munkacsoport koordinálásával az Európai hulladékcsökkentési hét keretén belül szerveztünk programot (csomagolási hulladékokból egy a Tiszában élő halat készítettünk el, a kurta baing-ot).
- Ami nem működik: iskolánkban a tanulóink számára nem megoldott a szelektív hulladékgyűjtés, ugyanis nem rendelkezünk megfelelő gyűjtőedényekkel sem a

folyosókon, sem a tantermekben. Ebben szeretnénk az önkormányzat segítségét kérni.

Környezettudatos nevelés, oktatás
a Csányi Alapítvány Jászberényi Közösségi Házában
a 2023-as évben

A Csányi Alapítvány Jászberényi Közösségi Házában a tehetséggondozás sokféle módon történik — fejlesztő foglalkozások, gazdagító programok mellett projektoktatás is folyik,

A 2023-as évben a 2021/22—es tanévben elkezdett Környezettudatosság projekt folytatódott. Ezen belül minden, úgynevezett alprojekt a környezettudatosság jegyében az élettérrel, a bioszférával, az emberi környezettel való felelősségteljes viselkedést tarja szem előtt, valósítja meg. A környezettudatos viselkedés a mikrokörnyezetünkre, s ebből kiindulva a Földünkre figyelő, ható emberi tevékenységet jelzi és megadja a mikrokörnyezet és a Föld területe, anyagai, energiája felhasználásának, felhasználásának mértékét.

Tudományos vizsgálatok és a környezettudatosság.

Ezt a projektmunkát Karikó Katalin Nobel-díjas professzor anyagilag támogatta Jászberényben, Nagybjomban és Szegeden. A mentorált diákok saját ötleteik megvalósításával vettek részt, a három helyen más-más projektmunka folyt. **A Jászberényi Közösségi Házban vízvizsgálatokat végeztünk 2021/22-ben indulva, melyeket 2023-ban értékeltünk táblázatok, grafikonok készítése után, fényképek felhasználásával. A méréseket, eredményeket, a csoport által tett megjegyzéseket röviden be is mutatjuk.**

A környezeti tényezők közül a víz tulajdonságait, szerepét, a víz körforgásátpróbáltuk körbejárni. Kerestük a lakott környezet esőre való hatását, a fűtés-fűtőanyag csapadék összetételét befolyásoló hatását, a települések, az ember természetes vizekre, azok élővilágára való hatását

Miért a vizet választottuk?

Mert: A víz a földi élet alapja.

Mert: A víz sajátos tulajdonságai lehetővé teszik, hogy az élőlények számára

testépítő anyag, oldószer, anyagszállító, hőszabályozó, a sejtekben reakciótér, reakciópartner, s számos növény- és állatfaj számára élettér (folyók, tavak) legyen.

Földünk vízkészletének csak alig 3 %-a édesvíz, aminek döntő része sarki és hegyvidéki jég és hó formájában található meg, 97 %-a sós víz.

Az édesvízkészletnek pedig csak 1 %-a, a teljes földi vízkészletnek 0,03 %-a áll az emberiség rendelkezésére, ez igen korlátozott mennyiség.

A földi vízkészlet elenyésző hányada vesz részt az időjárással szabályozott vízkörforgásban, és adja a megújuló vízkészletet. A klímaváltozás fenyegető veszélyt jelent a Föld vízkészleteire, mely az emberiség életét tragikusan befolyásolhatja.

A vizsgálatok elvégzéséhez szükség elméleti (kémiai, biológiai) ismereteket a munka megkezdése előtt a gyerekek megismerték, megtanulták.

Két mérésorozatot végeztünk. A sok lehetőség közül azokat választottuk, melyek a város szempontjából is érdekesek lehetnek, s a rendelkezésre álló kevés idő alatt elvégezhető. A vizsgálatok sok időt igényeltek, s a csoport tagjainak időbeosztásához alkalmazkodnunk kellett.

Az **egyikmérésorozatot az esővíz kémhatásának vizsgálata —pH mérés—** az időjárás függvényében és a savas esőre koncentrálva. Az esővíz vizsgálata valóban az időjárás függvénye, viszonylag kevés anyaggal dolgozhattunk – ritkán volt eső, vagy begyűjthetetlen mennyiségű eső esett, s az értékelést csak két szempont szerint végeztük el.

Az esővíz pH-ját két gyűjtőhelyen — Gerle utca, Szegfű utca — 7-7 alkalommal mértük.

A 2021. novemberi pH értékek 7,5 körüliek, tehát gyengén lúgos eső esett. November első napjaiban még nem volt fűtés ezeken a helyeken. A szakirodalomban szerepel, hogy ha nem szennyezett a környezet a pH = 7,5, azaz gyengén lúgos lehet az eső. Itt is ez lehet a magyarázat.

2022 februárjában viszont 6-6,9 közötti pH-kat mértünk mind a két helyen, gyengén savas eső esett. A február még hideg volt, tehát volt fűtés, a gyűjtőhelyeken és környékén gázzal fűtöttek. Az esővíz minta pH-ja a Gerle utcánál volt alacsonyabb. A Gerle utca környékén több gyár és üzem található. Úgy gondoljuk, hogy ezekből kikerülő gázok okozták a savasabb esőt. A savasabb eső következménye lehet fenyők tűleveleinek barnulása, szárazzá válása, lehullása. 2022 március utolsó és április első napján hét helyen tudtunk esővizet gyűjteni. Ekkor még volt fűtés a gyűjtőhelyeken. Az adatokat elemezve megállapítottuk, hogy a fűtési időszakban bármilyen fűtőanyag esetében az esővíz pH-ja 5,4 és 6,5 között volt. Ez a fűtőanyag füstjének és az esővíznek a találkozási eredménye

A **másik mérésorozat több részből állt.** A Zagyvavíz pH-jának mérése, a folyóvíz kémiai összetétele néhány részecske koncentrációjának meghatározásával, a mikro élővilág keresés mikroszkóp segítségével, illetve a makro élővilág növényeinek meghatározása. A vizsgálathoz a folyó mérőhelyein a parthoz közel (kb. 0,5 - 1 méter) mértünk vizet, mert láttuk, hogy a Zagyvába csatornákból is kerül elvileg esővíz. Feltételeztük, hogy nemcsak esővíz került így a folyóba. Úgy gondoltuk, hogy a partközeli részen vett vízben ez kimutatható.

Kíváncsiak voltunk arra, hogy a városi Zagyva, illetve a főág a leágazás előtt, a Zúgónál és a városi ág főágba torkolása után, Jászteleknél, milyen jellemzőkkel rendelkezik. Vízmintavételi helyek a városi ágon: Tornakert mellett, Kőhídnál, Szövetkezet úti hídnál, Pelyhesparton a Gorkij utcai kanyar után, a mintavételi helyhez közel nagy átmérőjű esővíz csatorna található.

Tíz alkalommal **mértünk pH-t** a Zagyván. Több alkalommal volt eltérés az optimumtól, de egyik sem volt veszélyes helyzet. Hiszen a víz mozgása visszaállítja kis eltérésnél rövid időn belül a jó pH-t. Ha csak nem állandó a szennyezés.

2021 októberében és 2022 márciusában minden mérőhelyen valami lúgossá tette a vizet, de ez is az optimális, pH = 6,5 és pH = 9,3 közötti érték volt.

A víz összetételét három mérésben tudtuk vizsgálni (2022 május 18., június 1. és szeptember 17.). A városi Zagyvába több helyen – a mintavételi helyen vagy a közelében – esővíz csatornából is kerül víz. Feltételeztük, hogy nem csak esővíz.

Vasion, ammónium-, nitrit-, nitrát-, foszfátion, oxigén széndioxid és szilíciumdioxid koncentrációt mértünk (mg/l-ben), összkeménységet és karbonátkeménységet német keménységi fokban.

A mérési eredmények alapján megállapítottuk, hogy a folyó oldott anyagainak koncentrációja állandó változásban van. Ezt természetesnek tartjuk, hiszen ha a folyó megfelelő sebességgel halad, nincs lerakódási lehetősége a különböző anyagoknak. Időlegesen azonban egyes

helyeken megnőhet a vízben oldott anyagok mennyisége. Főleg, ha az ember is hozzájárul ehhez.

Volt azonban néhány feltűnő adat.

Tornakertnél a foszfátion koncentrációja mindig magasabb volt az optimálisnál, a nitrit és ammóniaion esetében szintén voltak veszélyes értékek júniusban, a pH is nyolcas volt. A vízbe dobált sok szemét lehetett az oka?

A Kőhíd és a Szövetkezet úti híd környezete hasonló, sok mért adat hasonló, de az oxigén koncentrációjuk eltért. A három mérés oxigén koncentrációjának értékei igen alacsonyak.

A **Pelyhespart** mintavételi helyén a 2022. szeptember 17-i vízminta vizsgálatokor nagyon meglepődtünk. A vizet tartalmazó edény kinyitáskor elviselhetetlen büdös, kénhidrogén-gáz szaga csapta meg az orrunkat. A vegyszeres vizsgálat során magasnak találtuk a vasion, a foszfátion koncentrációját, ötször több vasion és nyolcszor több foszfátion volt a vízben, mint az optimálisan elvárt. Ugyanakkor az oxigén koncentrációja a 0,2 mg/l –t sem érte el, holott 5-12 mg/l az optimális mennyiség.

A vízgyűjtéskor láttuk, hogy a víz felszíne egyenletes zöldszínű volt, a békalencse nagy egyedszáma miatt, eutrofizáció?!

2023 szeptemberétől folytattuk a vízvizsgálatot, de már csak a Városi Zagyvára fókuszálva.

Vízmintát vettünk a Szántai Tornakertnél, a Kőhídnál, a Szövetkezet úti hídnál és a Pelyhesparton a nagytérőjű esővíz csatornánál. A part mellett egy méteren belül öt alkalommal tudtunk vízmintát venni és azt vizsgálni. A mentorált gyerekek időegyeztetése nem volt egyszerű a több iskola, az eltérő órarend miatt.

Szeptember 29-én, október 13-án, 27-én, november 10-én és 17-én került sor vizsgálatra.

Ebben a projektben pH-t, ammónium-, nitrit-, nitrát-, foszfátion, oxigén, széndioxid koncentrációt illetve össz- és karbonát-keménységet mértünk. Az öt mérés adatait összehasonlítva a következőket mondhatjuk el:

A pH értékek mindig gyengén lúgos vízre utalta, ami jó az élőlényeknek. A különböző nitrogén tartalmú ionok közül az ammónium az első méréskor mindenhol többszöröse volt a megengedettnek. Miből származott ez, nem tudni, de ez nem hasznos a növényeknek.

A nitrit- és a nitrát ion több volt a Pelyhesparton az első két méréskor illetve október 13-án a Tornakertnél, de az értékek az optimálison belül voltak.

A foszfátion koncentrációk minden méréskor, minden helyen magas volt, ezt bizonyítja az erős eutrofizáció is. Nagyon dús a növényzet, s viszonylag nagy a diverzitás. Szennyvíz okozhatta? Az oxigén mennyisége melegben, hidegben az optimális érték, általában 10 mg/l volt

2023. június 3-án az **Országos Középiskolai Diákprojekt versenyen** a döntőben **DICSÉRET**et kaptunk a vízvizsgálat munkánkért-

A Csányi Alapítvány két kiadványban jelentette meg a környezeti neveléssel kapcsolatosan megírt beszámolóinkat.

A történeteket, vizsgálatainkat, eredményeinket összegezve azt állapítottuk meg, hogy az ember és a környezet egymástól elválaszthatatlan. S a sok környezeti tényező közül a víz kiemelt fontosságú. Nem mindenki tudja, hogy a víz nem csak egy tényező az életünkben, hanem a földi élet alapja.

Ez a mérőssorozat is meggyőzött bennünket arról, hogy az emberek még mindig nem figyelnek eléggé a környezetükre. Jászberény város különlegessége a Városi Zagyva, amit, még mindig vannak olyanok, akik szeméttárolónak tartanak, de leginkább szennyvíztelepnek. Tönkre téve sok ember kedvelt helyét, növények és állatok élőhelyét.

A rendszeres ionkoncentráció, vegületkoncentráció mérése – aminek ugyan nem kevés az anyagi vonzata – megelőzhetné a Városi Zagyvának, mint élőhelynek a romlását. Az eredmények megismertetése, magyarázata hatásos lehetne. S talán nem kellene minden évben a – szintén nagy anyagi vonzatú – Zagyvameder kotrását végeztetni.

A projekt felnőtt vezetője: Csörgő Terézia önkéntes

Különleges projektek a Közösségi Házban, melyek kimondva, kimondatlanul a természet- és környezetvédelmet szolgálják.

A Közösségi Házban 2021-től 2023 nyár végéig a diákok a Környezettudatosság projekt keretében dolgoztak. Az egyik csoport tagjai magaságyásokat barkácsoltak, a másik csoport kertészeti ismereteket sajátított el, és a magaságyásokban zöldségféléket, fűszernövényeiket termeltek. A jászszági támogatott 7-12.osztályos diákok, vegyes korosztály, az idősebbek segítenek a fiatalabbaknak, nagyon jó csapat alakult így ki.

Barkácsolás, amikor is leselejtezett raklapokból készítettek különböző kerti használati tárgyakat. Kiemelendő ezek közül a négy **magaságyás készítése.**”Gondos tervezés után a közösségi házunk udvarán négy magaságyást állítottunk össze közösen, húsz darab használt EURO raklapból, melyeket adományba kaptunk. Ezekből a deszkákból készült magaságyások méretei: 80 cm magas, 120x120 cm széles. A deszkákat csiszolás és az összeállítás után növényi olajjal, lenolajjal kezeltük. Majd kívülről vékony barna lazúr festékkel tettük vízállóvá. Belül vastag fekete fóliát erősítettünk az oldalára, hogy ne ázzon át. Társaink az ágyások külső oldalait vidám festményekkel díszítették a művészeti foglalkozás keretein belül.”

A földtől 60-80 centiméterre kiemelt ágyást nevezzük magaságyásnak, melyben meghatározott sorrendben, több rétegben találhatók a növények számára fontos tápanyagok. A magaságyás minden kertben hasznos lehet felépítése miatt védi a növényeket a hideg és a kártevők ellen is. Talaja állandóan nedves, melyben a szerves anyagok könnyen bomlanak, széndioxid és hő keletkezik, így a növények benne gyorsabban fejlődnek.

A magaságyások gondozása, öntözése igen jó diáktevékenység, mindennapos elfoglaltság. A nyári szünetekben ezt megoldani nehéz.

Egy másik projekt, az úgy nevezett **Lego robot programozás**, melynek innovációs feladata volt egy versenyre való felkészülésben, hogy egy meglévő adott problémára megújuló energiaforrás felhasználásával megoldást találjanak. S jött az ötlet az **Automata Magaságyás Öntöző Rendszer (AMÖR)**.

A rendszert létrehozásához először makett formájában készítették el, majd a tapasztalatokat felhasználva megalkották az AMÖR-t. A rendszer energiaigényét napelemmel feltöltött akkumulátor biztosítja. Öntöző vizet a Községi Ház esővízgyűjtő ereszcsonatánájából kap. Egychipes számítógép automata programja lehetővé teszi a nedvességérzékelést. Ha szükséges elindul a locsolás, ha elfogy a víz a tartályból, az AMÖR GSM chippel rendelkezvén SMS-t küld a rendszer felügyelőjének, hogy beavatkozás szükséges, pótolni kell a vizet.

A magaságyásokban nagyon sokféle növényt termesztene, már az első évben bőséges volt a termés. Paradicsomot, padlizsánt, uborkát, salátát, paprikát és fűszernövényeket, gyógynövényeket csíráztattak, termesztettek. A növénytermesztésük biotermesztés, hiszen a növények védelméhez más védő növényt használnak.

A program hosszú távra tervezett, amit fejleszteni akarnak. Lehetőséget szeretnének biztosítani minden mentorálnak a programban való részvételre, hogy megismerjék, megtanulják, a munka és eredménye örömet okozhat, a környezettudatosság, az egészséges életmód fontosságát

Eredmények:

A **FirstLego League Challenge versenyen** való szereplés olyan jól sikerült 2023. február 4-én, hogy fejlesztésünk elhozta a budapesti területi fordulón, **Innováció kategóriában az első helyezést.**

2023. június 3-án az **Országos Középiskolai Diákprojekt versenyen** a döntőben **2. helyezést** szereztek az AMÖR projektjükkel

2023. április 29-én az I. Életút Fesztiválon a Csányi Alapítvány Nagykövete címet kapta meg eredményes munkájáért az AMÖR csapatunk.

A Csányi Alapítvány minden feltételt biztosított ahhoz, hogy ötleteinket megvalósíthassuk. A diákok rendkívül kitartóak, elkötelezettek voltak a felkészülési idő alatt, igazi csapattá kovácsolódtak össze, maximálisan mindent beleadtak, nem kímélve szabadidejüket sem, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki magukból.

Fantasztikus volt velük és mentoraikkal együtt dolgozni: Bugyi István, önkéntes

A projektek felnőtt vezetői: Bugyi István, önkéntes, Oláh Tamás mentor

Élelmiszer pazarlás elleni projekt:

Az élelmiszer pazarlás ellen projekt célja a társadalom felhívása a pazarlással járó veszélyekre és következményekre. Ugyanis szeretnénk elérni azt, hogy mindenki tegye meg a saját környezetében a lehető legtöbbet, annak érdekében, hogy segíthessünk a bolygón és egymáson. Ne legyenek éhezõ gyerekek és családok, az emberek tudatosabban vásároljanak és éljenek.

Projektünk célja a fiatal korosztály figyelem felhívása az élelmiszer pazarlás ellen, a tudatos vásárlás, és élelmiszer felhasználás érdekében.

Eredményes feladataink:

- Az ismeretterjesztő projektünkkel az Alapítványon és családjainkon belül az élelmiszer pazarlást minimálisra csökkentettük és az Alapítványba is figyelünk, hogy ne pazaroljunk.
- A maradék mentési ötleteinket videó formájában is bemutattuk a Csányi Alapítvány 2023-as Életút Fesztiválján.
- Júniusban nyílt napot és előadást tartottunk a Csányi Alapítvány Jászsági Községi Házában.
- Személyesen is részt vettünk az üzletek által adományozott élelmiszer mentésben (Aldi, Penny) a Helyet Alapítvány segítségével.
- Kapcsolatot teremtettünk a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, akikkel közösen főztünk és adományoztunk a rászorulóknak, megtekintettük a Bank raktárkészletét, és elmagyarázták, hogyan történik a begyűjtési és az adományozási folyamat.

Miután kitűztük a célt és összegyűjtöttük a csapattagokat, ötleteltünk, majd ütemtervet készítettünk és szétosztottuk a feladatokat. Először kutakodtunk, riportokat készítettünk, amiből megismerhettük a fő problémát, majd mi is akcióba lendültünk. Élelmiszert mentettünk és adományoztunk a Helyet Alapítvánnyal, és együtt főztünk a Magyar Élelmiszerbankkal, akikkel együtt 200 adag ebédet osztottunk ki a rászorulóknak. Mindezek után oktató videókat kezdtünk el készíteni, amiket még tovább szeretnénk bővíteni, a fiatalokhoz eljuttatni.

Megtanultunk csapatban dolgozni, a konfliktusokat kezelni, egymás és másik embertársunk felé az együttérzést gyakorolni. Közösen többet tehetünk a Föld megmentéséért és a környezetért. Az éhezés elleni küzdelem mindenki feladata, ezért erre minél többször fel kell hívni a figyelmet. Jobban megismertük egymást és saját magunkban is felfedeztünk olyan tulajdonságokat, amik nagymértékben elősegítették a projektünk sikerét.

Eredmény: 2023. május Országos Középiskolai Diákprojekt Verseny – Különdíj

A projekt felnőtt vezetője: Fülöpné Paksi Katalin önkéntes

Fenntartható ruházzkodás

Projektünkben a tudatos ruházzkodással foglalkozunk, most már több, mint egy éve.

Kutatásunkban felmérjük milyen ruhavásárlási szokásokkal rendelkeznek most az emberek, illetve milyennel rendelkeztek egy évvel ezelőtt. A Fastfashion káros hatásait szeretnénk kidomborítani. Ezek mellett a foglalkozásokon megtapasztaltuk, hogy hogyan tudjuk újrahasznosítani ruháinkat. Szeretnénk ösztönözni a többi diáktársainkat is.

Célunk:

- A tudatos ruházzkodás megismertetése a fiatalabb korosztály számára. Általános iskolás és középiskolás tanulók.
- A környezettudatosságra minden nap oda kell figyelni, minden területen. Elindulásnak nagyon jó volt számunkra ez a projekt, amit mi találtunk ki, a mi alkotásunk. Elégedettek vagyunk, mert sokat tanultunk a munkánk során, ami egy jó cél érdekében történt. Több kreatív megoldási lehetőséget találtunk olyan problémára, ami napi szinten jelen van. Ezt még tovább tudjuk majd fejleszteni. Sok tervünk van ezzel kapcsolatban.

A csapat hétvégeente gyűlt össze az alapítványi közösségi házában. Itt megbeszéltük céljainkat, amelyet el is kezdtünk fokozatosan megvalósítani. Fontosnak véltük a környezettudatosságra felhívni a figyelmet, hisz manapság a túltermelés a textiliparra is jellemző. Az interneten keresgeltünk, ahol rátaláltunk Korn Anita Ruhastory című vlogjára. Nagyon érdekesnek találtuk, így felkerestük, majd a későbbiekben interjút is készítettünk vele. Amennyire csak lehetett a munkát felosztottuk magunk között. Több külső szereplője volt projektünknek, hisz a kreatív foglalkozásokon nem csak mi vettünk részt, ezek mellett interjút is készítettünk. Jól együttműködtünk, nem merült fel konfliktus a munkával töltött idő alatt. Kitaláltuk, mindent egyedül mi csináltunk, hogy kérdőívet készítsünk, amelyet később együtt megvalósítottunk. Végeredményül mindkét felmérésünket több, mint százan töltötték ki, aminek nagyon örültünk, hiszen ezzel a mennyiséggel már lehetett dolgozni.

Eredmények: Országos Középiskolai Diákprojekt Verseny

Felkészítő: Nagy Ildikó mentor, Hábenciusné Balla Andrea mentor

Programjaink a környezettudatosság jegyében 2023-ban /a csanyialapítvány.hu honlapon minden dokumentálva van, ezekből szemezgettünk/:

2023.02.04. AMÖR a FirstLego League versenyen

Február 4-én a Jász-Stones csapat részt vett a FirstLego League verseny budapesti regionális selejtezőjén 10 résztvevővel. A jászberényi Községi Ház 7,8,9,10. évfolyamos mentoráltjaiból verbuválódott csapat, október óta folyamatos készült a megmérettetésre. A nemzetközi verseny két részből áll: egyrészt a megépített Lego robottal végig kell haladni a kijelölt pályán, ahol 2,5 perc alatt végrehajtják a robotverseny küldetéseit. Másrészt a csapatok az Innovációs projekt keretében olyan valós problémára keresik egyedi megoldásukat, amely a világot jobbra, élhetőbbé teszi. Idei téma: a megújuló energiaforrások. A FirstLego League Challenge nehézsége, hogy mindezekon kívül pontokat kell még gyűjteni az alapértékek (jószándékú professzionalizmus) és a robot dizájn kategóriákban is. A négy egyenlő súlyozású rész mindegyike a teljes teljesítmény 25 százalékát teszi ki, így alakul ki a végső sorrend.

A jász gyerekek rengeteg kutatómunkát végeztek az innováció ötlete előtt, hiszen több, mint egy éve a Környezettudatosság a projekt téma a Községi Házunkban. Ezek során számos hasznos ismerettel gazdagodtunk, majd a verseny kiírása után célorientáltan már csak a témára fókuszáltunk. Sok-sok használható ötlet után megszületett az AMÖR (Automata Magaságys Öntöző Rendszer) gondolata, amelyet aztán maratoni hosszúságú foglalkozások során tökéletesítettünk. A megelőző kutatómunka során segítségünkre volt Borbás Ferenc gépészmérnök – a RadiusSignage Kft. tulajdonosa és Mezei Gábor – a GridSolar Group Kft. ügyvezetője. Az alapötlet onnan indult, hogy a tavaly elkészített négy magaságysunkat, akkor is tudjuk öntözni, amikor a nyári táborokban vagyunk. Ezért elkészítettük az öntözőrendszer működő makettjét, amelyen található egy esővízgyűjtő tartály, ebből locsoljuk a növényeinket. A locsoláshoz szükséges szivattyút (egy napelem segítségével tölthető) akkumulátor működteti. Mivel talajnedvességmérő szondát helyeztünk el a magaságys földjébe, így a rendszer csak akkor locsol, amikor száraz a talaj. Illetve egy GSM modul

segítségével beépítettünk egy sms küldő programot, amely üzenetet küld nekünk, ha a tartályban kevés a víz. Ehhez a részletes kidolgozáshoz rengeteg segítséget kaptunk lelkes önkéntesüinktől, Bugyi Istvántól, aki minden versenyfelkészítő napon velünk volt. Fantasztikus csapatmunkával elkészítettük a koncepciót, minden apró részletre odafigyelve. A zsűrit teljesen lenyűgözte a működő makettünk, a további terveink, a nemezelt padlizsánjaink, a padlizsánkrémes falatkáink és a profi előadásmódunk. Talán ennek is köszönhető, hogy az Innovációs projekttel sikerült elhoznunk az **1. helyezést** és a vele járó Lego Kupát, és egy különdíjjal is jutalmazták projektünket. Az „**Áttörés**” díjat azért kaptuk, mert a tavalyi verseny szereplésünkhöz képest mi fejlődtünk a legtöbbet. Emellett a Lego-robotikás fiúk is remekeltek, hiszen a futamokban a **3. helyen** végeztek. Így összetettben a 4. helyezést értük el. **Gratulálunk a Jász-Stones csapatnak!**

2023.05.18. Környezettudatos családi nap a Helyet Alapítványnál

„A Jászberényi OTP Fiók családi napot szervezett, a hátrányos helyzetű fogyatékkal élő gyerekeket nevelő családok részére a környezettudatosság jegyében. A nem mindennapi programon a csoportunkból öten a Helyet Alapítvány Kis-Csillag Tanodájában jártunk az OTP bankfiók önkénteseivel, akik felajánlott használsruhákat osztottak ki és személyre szabták, ha a méret nem volt a legmegfelelőbb és beszélgettek a környezettudatossággal kapcsolatos témákban. Majd mi következünk saját projektjeinkkel, amiken eddig dolgoztunk, pontosabban a Fenntartható ruházzkodás és Az élelmiszerpazarlás ellen projekteket mutattuk be röviden. Ezt követően a fel nem használt farmerekből készítettünk ékszereket, amiknek a gyerekek nagyon örültek, ami igazán izgalmas feladat volt, ráadásul a farmernadrágok sem végezték a kukában.

A tanoda vezetőjének, Nagy Tímeának adtuk át ajándékunkat: paradicsom, paprika palántákat és fűszernövényeket, mert ők is tudatosan próbálják az önfenntartásra és az egészséges életmódra nevelni a gyerekeket a kiskertjükben.

Nagyon örülünk, hogy ennek mind részesei lehettünk, hiszen fontos az, hogy minden családba eljusson az az üzenet, hogy bárki tud tenni a bolygónkért, és ezt jó érzés volt bebizonyítani. Az pedig, hogy egy ilyen lelkes csapattal történhetett meg csak egy hatalmas plusz! Igazán tartalmas időt töltöttünk el együtt, ami az önkéntesek, a gyerekek és természetesen Fülöpné Paksi Kati néni nélkül nem valósíthattunk volna meg.” Kállai Gréta, Kiss Noémi, Tamasi Tilda, Varga Orsolya és Pege Gyula Jászság 3-as csoport

2023.06.03. Diákprojekt Középiskolai Projektverseny, Budapest

Június 3-án Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karán versenyzett a Jászság 3-as csoport minden tagja. A Diákprojekt Középiskolai Projektversenyre négy témával nevezünk össze: A Vízvizsgálat, az AMÖR, a Fenntartható ruházzkodás és Az élelmiszerpazarlás elleni projektekkkel. Az előválogatóra beküldött prezentációk és kisfilmek alapján mind a négy projekt bejutott az országos döntőbe, ahova több, mint 90 projektből 30 csapatot választottak be. A diákoknak a záró fordulón a zsűri előtt kellett bemutatni munkájukat egy rövid prezentációval, majd kérdéseket tettek fel és jótanácsokkal látták el őket.

AMÖR csapat: Sebestyén Tamás, Oláh András Mihály, Bugyi István önkéntes, Kaszab Kristóf, Horváth Ferenc, Szücs Márk

„A versenyre az AMÖR csapat az általunk készített Automata Magaságys Öntöző Rendszerrel nevezett, melyet több hónapos munka után tökéletesítettünk Bugyi István önkéntessel. Kisebb várakozás és próbálás után a mi csapatunk következett. A prezentációt sikeresen elő tudtuk adni és a zsűri tagjai is nagyon pozitív visszajelzést adtak nekünk. Mindezek után egy kisebb foglalkozáson is részt vettünk, ahol személyes élményekkel mutathattuk be projektünket egy játék keretein belül, illetve várakozás közben egy interjút is adtunk, különböző kérdéseket tettek fel nekünk arról, hogy mivel lehetne még jobb ez a verseny. Ezek után következett az eredményhirdetés, az **AMÖR csapat 2. helyezést ért el!** Nagyon örültünk, minden kiválóan sikerült a csapatnak és a kemény munka meghozta gyümölcsét! Végül egy kisebb kirándulással zártuk a napot a Citadellánál, ahol megünnepeltük ezt a remek eredményt, a sikeres tanévet és Kölyökpesztsgővel koccintottunk.” Horváth Ferenc Jászság 3-as csoport

Élelmiszer pazarlás ellen projekt: Pege Gyula, Fülöpné Paksi Katalin önkéntes, Kiss Noémi, Kállai Gréta, Lizakovszky Lili

„Örülök, hogy egy országos versenyen mutathattuk be csoporttársaimmal, hogy mennyi mindent csináltunk az elmúlt időszakban. Mind dolgoztunk valamilyen projekten, aminek eredményét prezentálhattuk a Diákprojekt Verseny 5 tagú zsűrije előtt. Az előadásunk nagyon jól sikerült és a nap végén **Különdíjban is részesültünk**, amire nagyon büszke vagyok. Úgy érzem megérte ennyit foglalkozni az **Élelmiszerpazarlás elleni alprojektünkkel**, hiszen egy nagyszerű lezárása volt az egész évet átölelő projektünknek. Ez nem sikerülhetett volna a rengeteg segítőkész, támogató ember nélkül, akik miatt előre tudtunk haladni, de a legtöbb

érdem Fülöpné Paksi Katalint, lelkes önkéntesünket illeti, aki nélkül ez az út nem lett volna ilyen könnyen járható.” Pege Gyula Jászság 3-as csoport

Fenntartható ruházkodás projekt: Tamasi Tilda, Hábenciusné Balla Andrea mentor, Varga Orsolya, Orosz Nóra Lili

„A fenntartó ruházkodással több, mint két éve dolgozunk. Nagyon vártuk már a verseny napját, hiszen meg akartuk mutatni, hogy mit is lehet ebből a témából kihozni. A csapat lelkesen készült a bemutatás pillanatára. Csoporttársainkat nézve vártuk, hogy mikor kerülünk mi sorra. Mikor ez a pillanat eljött, kissé félve, azonban lelkesen mutattuk be munkánkat. A zsűri biztató véleménye megmutatta számunkra, hogy igenis érdemes volt ezen több éven át is dolgozni. Nagyon boldogok vagyunk, hogy idáig eljutott projektünk, és nagyon reméljük, hogy a jövőben tovább tudjuk adni az itt szerzett tudásunkat diáktársainknak.” Tamasi Tilda Jászság 3-as csoport

Vízvizsgálat projekt: Csörgő Terézia önkéntes, Kis Evelin Éva, Kóczián Olivér, Pintér Nóra

„Izgatottan vártuk, hogy projektjeinket bemutathassuk a zsűrinek. Ugyan helyezést nem sikerült elérnünk, viszont örülünk, hogy eddig is eljuthattunk, valamint, hogy ezen a projekten közösen dolgozhattunk és rengeteg tudással, bővíthettünk. **A csapat Dicséretben részesült.** Ez a verseny nagyon jó volt tapasztalatszerzésnek, hogy mégis egy ilyen projektmunka hogyan zajlik és egy ilyen projekt előadást hogyan lehet még szívesebben előadni. A verseny után ellátogattunk a Citadellához, ahol közösen sétáltunk egyet és még sárkányt is reptethettünk.” Kis Evelin Éva Jászság 3-as csoport

2023.06.05 Karikó Katalinnal találkoztunk

A Jászság 3-as csoport Vízvizsgálat projektben dolgozók számára hihetetlenül fontos volt ez a találkozás, hiszen Dr. Karikó Katalin támogatásával végzik kutatásaikat már több mint egy éve, amiért nagyon hálásak. A professzor asszonnyal a személyes találkozás még motiváltabbá tette őket. A személyében egy olyan mintát, példaképet ismerhettünk meg, akit méltán lehet követni. Végtelenül nagy alázattal, céltudatossággal és hálával dolgozik. Pintér Nóri számára kifejezetten nagy ösztönzést és megerősítést adott ez a találkozás a későbbi pályaválasztásában. Köszönjük, hogy eljöhettünk és személyesen találkozhattunk támogatónkkal: Dr. Karikó Katalinnal!” Vig Dávid Jászság 3-as csoport

2023.09.20. Kezedben a jövő

„A mai napon ellátogattunk a Kezedben a jövő című Környezetvédelmi interaktív kiállításra. Elkísért minket Juhász-Aba Nikolett közösségi házunk egyetemistája. A bemutató teremben sok érdekes és meghökkentő információt olvashattunk a környezetünkkel, illetve a bennük rejlő problémákkal kapcsolatban. Például megtudtuk, hogy rengeteg olyan város van, amely a víz alá került az évek során, vagy arról is hallhattunk, hogy bizonyos termékek mennyi idő alatt bomlanak le és ezek mennyire károsak a környezetünkre nézve. Mind emellett a kiállítók a látogatókat különböző játékokkal várták, melyek szorosan kapcsolódtak a témához. Így a játékok közelebb hoztak minket a tudatos léthez.” Kaptás Márk Máté Jászság 1-es csoport

2023.09.30. Planet Budapest 2023

„A Planet Expo évről évre meg tud lepni újdonságokkal, amiket szakemberek mutatnak be. Szívesen látogatunk el ide, mert a kutatók rengeteg információval, adattal állnak rendelkezésre a látogatók számára. A kiállítás sokat segít a Lego robotos csapatnak is mivel a rengeteg újféle szemlélet, megoldás és technológia előre lendít minket a verseny ötletelési fázisában. A YourPlanet kiállítás a környezettudatosság, és fenntarthatóság fontosságáról győzött meg minket. Az ott kiállított új technológiák között olyanokat is megtalálunk, mint például a 3D lézer szkennerek, mesterséges intelligencia és a különböző energiatermelési és energiatarolási megoldások, mint például az új féle víz és szél erőművek, fúziós reaktorok, atomerőművek, sós vízzel működő naperőművek, illetve az átlátszó napelem és hidrogéncellák. Ez egy eszméletlen jó kiállítás volt az egész csapat számára és rengeteg újdonságot tudtunk megtekinteni és kipróbálni!” Horváth Ferenc Jászság 3-as csoport

2023.10.08. Klímakonferencián jártunk

Pege Gyula csoporttársunk, aki már két éve az UNICEF Magyarország Fiatal Nagykövete, meghívására ellátogattunk az UNICEF által megrendezett második Klímakonferenciára. Gyuszt, mint konferenciát láthattuk, nagyon büszkéek vagyunk rá! A Legfőbb téma a globális felmelegedés volt, ugyanis ez volt a Föld eddigi legmelegebb nyara és szeptembere is. Megtudtuk, hogy most még megállítható a globális felmelegedés, és a döntés a mi kezünkben van. Ha elérjük a Nettó-zéró CO₂ kibocsátást, akkor a felmelegedés is megáll. Az életmód változtatással akár 70%-kal is lehetne csökkenteni a szén-dioxid kibocsátást. Mindezek mellett még pályaaorientációs tanácsot is kaptunk, hogy vegyük figyelembe a pályaválasztásnál azt, hogy a klímavédelem mindenhol jelen van, ezeket felelősen mérlegelve válasszunk magunknak megfelelő pályát, szakmát, munkahelyet a jobb és egészségesebb életért. „Vagy együtt menekülünk meg, vagy egyikünk sem!” Ezeket a tanácsokat Ürge-Vorsatz Diánától, a klímaváltozás tanulmányozásában meghatározó nemzetközi szervezet, az IPCC, alelnökétől

hallhattuk. Majd Botos Barbara, Klímaügyekért és Klímadiplomáciáért Felelős Utazó Nagykövet tartott előadást a klímakatasztrófa megoldásairól. Fontos üzenete volt az egyéni szerepvállalás, de kiemelte, a teljes változás érdekében rendszerszintű változást kell elérnünk. Ezt az élet több szektorában is el kell érni, de az egyik legnagyobb ilyen rendszerszintű probléma az a műanyag használatának általánossága. Az általunk használt műanyag nagy része sajnos a vizeinkbe jut vissza, de ez ellen szerencsére rengeteg aktivista szervezet és civil személy tesz, viszont ahhoz, hogy érdemi változás legyen minden magánszemélynek, és a társadalomnak is tennie kell. Szerencsére a világ minden részén próbálják ezt megváltoztatni, mind kormányok mind szervezetek, és ha ez így marad és más káros anyagokra is jobban kiterjesszük, akkor a fenntartható jövő egy elérhető cél lehet.” – Varga Orsolya, Oláh András Jászság, 3-as csoport

2023.11.06. Természetfotósaink Vándorkiállítása a Déryné 6 Galériában

Csányi Alapítvány Természetfotós Klubja 2014-ben alakult meg Szegeden. Az ekkor még csak néhány fős csapatunk az Alapítvány támogatásával és folyamatos önfejlesztéssel egyre több fényképezési technikával ismerkedett meg. Néhány éven belül az Alapítvány többi közösségi házából, így többek között a Jászsági Községi Házból is csatlakoztak hozzánk lelkes természetfotósok. A rendszeres terepi fotós túrák révén rengeteg lehetőségünk adódott a fényképezési készségeink fejlesztésére, amit az évente megrendezésre kerülő workshopok is segítettek. Az Alapítvány mindemellett a nyár folyamán is lehetőséget biztosít a tevékenységre a már hagyománynak számító Össz-Művészeti tábor, illetve a Baksi Természetfotós tábor megszervezésével.” Benczúr Anna Szeged 2-es csoport

Jászberény, 2024 0219.

Nagy Ildikó mentor

Csörgő Terézia önkéntes

SZENT ISTVÁN
Sport Általános Iskola és Gimnázium
OM azonosító: 035843
5100 Jászberény, Rákóczi út 53.
Tel.: 57/404-200, 57/404-201
szent.istvan.jaszbereny@gmail.com

Szent István Sport Általános Iskola és Gimnázium
Környezeti nevelés, oktatás megvalósulása
2023. január-december

Intézményünk Pedagógia Programjában lefektetett elvek alapján valósítjuk meg a tanulóink környezeti nevelését. A környezettudatos szemléletformálást egészen kisgyermek korban kell elkezdni, hogy a jövő nemzedéke minél kevesebb károsodást okozzon az ökoszisztémának.

A környezeti nevelés folyamatában tudatosítjuk diákjainkat, hogy az ember és környezete szorosan összefügg. Célunk, olyan tájékozott és tevékeny tanulókat nevelni, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, érzékenyen viszonyulnak a környezetükhöz, képességeiknek és lehetőségeiknek birtokában közvetlenül bekapcsolódnak a természet értékeinek megőrzésébe, védelmébe, alakításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

Alapvető fontosságúnak tartjuk a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítését a mindennapi munka során. Ennek érdekében ÖKO- csoportot működtetünk, melynek tagjai olyan elhivatott pedagógusok, akik mozgósítani tudják diákjaikat tanórai és tanórán kívüli programokba. Iskolánk 2011-ben elnyerte az ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA címet.

Környezeti nevelésünk több módon és szintén valósul meg:

- **Téli madáretetés** céljából kihelyezett madáretetők tartalmát folyamatosan feltöltik az osztályok, madárkarácsonyfákat készítettek: eleségfüzérrel díszítették fel az iskolaudvar fáit.
- Idén 13. alkalommal került megrendezésre a **HAPPY-hét** az OGYÉI szervezésében. A program évek óta népszerűségnek örvend, a fiatalok körében népszerűsíti az ivóvízfogyasztást, hangsúlyozva annak fontosságát. A programba való bekapcsolódás az iskolánk részéről már hagyományosnak mondható. Különféle programelemekkel színesítették a tanórákat az osztályfőnökök és szaktanárok. Az órák kezdetét és végét vízcsofogás jelezte. A hét minden napján Vízidő címmel, a tanulók érdekességeket hallhattak az iskolarádióban az ivóvízről. A gyerekek vízbár kialakításával ízesített ivóvízzel oltották szomjukat az órák közti szünetekben, testnevelés órákon „vízpróbát” álltak ki, különböző kreatív alkotásokat készítettek technika órán, rajz órán és a délutánok folyamán. A héten zajlott a Kockaland digitális vetélkedő egyik fordulója is, melynek feladatait a kollégáné a vízvás fontosságát hangsúlyozó feladatokkal is színesítette. Vízizsaruként gondoskodtak az osztálytársaik elegendő ivóvízfogyasztásáról a napok folyamán. A hét zárásaként Flashmob szerveződött: a gyerekek és pedagógusok kék színű felső ruházatot öltve, ásványvizes palackokkal a kezükben az iskola udvarán vízceppet formáztak meg.

A HAPPY-hét programhoz kapcsolódó OGYÉI által kiírt pályázatra intézményünk is regisztrált, idén ezt három, a hét eseményeit megjelenítő kép készítésével tehetjük meg. Ezen kívül a tanulók három iskolai pályázaton vehettek részt. Az egyik címe Versírás „öt szóval”, a második a Divatbemutató nevet kapta, melyre a gyerekeknek az ásványvizes flakonokat kellett különböző ötletes ruhakölteményekbe bújtatni, végül pedig lehetőségük nyílt megtervezni saját ásványvizes flakon címkéjüket. A kreatív alkotásokat az iskola aulájában állítottunk ki, hogy a gyerekek megcsodálhassák egymás munkáit.

- Több mint 10 éves hagyomány, hogy a tavaszi **zöld jeles napokhoz** kapcsolódó három fordulós **házi levelezős versenyt** hirdetünk meg 5-8. évfolyamos tanulóink részére. Az évfolyamonként legeredményesebben teljesítő páros könyvjutalomban részesült.
- Az **Egészségnapon** a tanulók a délutáni foglalkozás során 1. évfolyamon a Fognyúvó Manócska című mese meghallgatása után, különböző feladatokon keresztül beszélgettek a helyes fogápolásról és annak fontosságáról. 2. évfolyamon a mozgás fontosságát hangsúlyozva, az udvaron kialakított KRESZ-pályán, rollerrel és kerékpárral ismerkedtek a közlekedési szabályokkal, illetve ügyességi feladatokat végeztek. A harmadik osztályosok Egészséges táplálkozás – színes ételeink címmel gyümölcssalátákat és turmixokat készítettek és fogyasztottak el, továbbá fontos információkhoz jutottak a különböző színű gyümölcsök és zöldségek szervezetünkre gyakorolt hatásáról. A 4. évfolyamon a méz táplálkozásunkban betöltött fontos szerepéről hallhattak, oldhattak meg feladatokat, illetve egy rövid kisfilmet nézhettek meg A méhecskék csodálatos világa címmel. A felső tagozaton az 5. osztályos gyerekek a gyógynövényekkel, gyógyteákkal ismerkedtek, teát készítettek. A 6. évfolyamos gyerekek a gyümölcsfogyasztás fontosságáról beszélgettek, és gyümölcssalátát készítettek. A 7. osztályos tanulók mentálhigiénés előadáson vettek részt, a 8. osztályos gyerekek pedig a drogfogyasztás káros hatásairól hallhattak érdekes beszámolót.
- **Diákszemmel a természetről** címmel diákelőadás megtartására invitáltuk 5-8. évfolyamos természet iránt érdeklődő, tehetséges diákjainkat, mely már hagyomány az iskolánkban. Ebben az tanévben a „A Föld legveszélyesebb állatai” témából készültek tanulóink kb. 5-8 perces ppt.-os előadással. Az előadásokat egyedül vagy párban adhatták elő diáktársaiknak. A tanulók felkészülésük során kutatótevékenységet végeztek, mely a leginkább élményszerű ismeretszerzési forma. A tanulók előadásait követően a hallgatóság és a pedagógusok kérdéseket tehetek fel az előadóknak a témával kapcsolatban. A színvonalas előadások közül a közönség és pedagógusok titkos szavazással előre megbeszélt szempontsor alapján választották ki a legjobbakat, akik könyvjutalomban részesültek.
- Részvételi szándékunkat jeleztük a **TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért** mozgalomhoz való csatlakozáshoz. Az akció keretében az iskola területét valamint annak környékét tisztítottuk meg.
- Fontosnak tartjuk, hogy ökoiskolai értékrendünket környezetünk is sugallja. Tavasszal minden osztály **virágok ültetésével** járult hozzá környezetünk szebbé tételéhez. **Mini fűszernövénykertet** alakítottunk ki a főépület előtti kert egy részében.

- A nyári szünidőben **ÖKO-tábort** szerveztünk Gyomaendrődre, ahol tanulóink a közösségformáló hagyományos programjainkon túl a Holt-Körös partjával és élővilágával ismerkedtek meg.
- Az **Állatok világnapja** alkalmából az alsó tagozatos osztályok tém nap keretében az évfolyamokhoz rendelt állattal kapcsolatos feladatokat oldottak meg, kreatív foglalkozásokon és játékos vetélkedőn vettek részt. A felső tagozatos és gimnazista tanulók a délelőtti osztályfőnökük és pótosztályfőnökük kíséretében iskolán kívüli helyszíneken töltötték: 5. évfolyam - Kutyákkal az Életért Alapítvány, 6. évfolyam: Jász Látogatóközpont-Jászboldogháza, 7. évf.: Kincsem Lovaspark – Tápiószentmárton; 8. évfolyam: Vadászati kiállítás – Hatvan, 9-12.évf. Mátra, Ilona-vízesés.
- Az osztályok a „**Virágos osztály**” cím elnyeréséért élő, cserepes virágokkal teszik barátságosabbá termeiket, ösztönözve őket, hogy a szorgos tanulói kezek egész tanévben gondozzák is növényeiket.
- Ősszel **papírgyűjtést** hirdettünk, amiben a tanulók és szüleik is aktívan részt vettek. Az iskolaudvaron elhelyezett konténereket 2 nap alatt megtöltötték az iskola diákjai.
- A korábbi évekhez hasonlóan október végén 41 fős gyereksereggel indultunk a **darvak nyomába a Hortobágyra**. A fakultatív kirándulás idén is nagyon népszerű, izgalmas és ismeretekben gazdag volt.
- Új kezdeményezésként **PET-mentes napot** hirdettünk az eldobható műanyag palackot jellemzően használó 5-12. évfolyamos diákjaink számára, miszerint egy megjelölt napon az innivalót ne egyszer használatos műanyag palackban hozzák. Tanulóink pozitív hozzáállásának köszönhetően sikerrel valósult meg az akció.
- A **Fenntarthatósági Témahét** keretein belül lehetőséget biztosítottunk minden osztálynak bekapcsolódni a Zöld Okos kupa online versenyre.
- Az „**energiakommandó**” látogatásai arra ösztönözte diákjainkat, hogy közvetlen környezetükre igényesek legyenek és takarékoskodjanak az energiával.
- A zöld jeles napok (**Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja**) megünneplése minden alkalommal az egész iskolát érintő tém nap keretében zajlott, mely során aktualizáltuk a folyosói, a tantermi ökofalakat és iskolarádiós műsorral emlékeztünk meg a világnapok fontosságáról.

Jászberény, 2023. január 29.

Pomázi Imréné,
intézményvezető

